文殊师利所说摩诃般若波罗蜜经

（简体注音本）

仁慧草堂编制

说明

根据《乾隆大藏经》大乘般若部，第 0018 部，梁扶南三藏曼陀罗仙译《文殊师利所说摩诃般若波罗蜜经》原藏影印本校正注音，句读及注音仅作参考。

本电子书是免费结缘品。特此说明。

仁慧草堂

二〇二三年三月

扫码关注仁慧草堂微信公众号

Email：renhuicaotang@163.com

南無本師釋迦牟尼佛

● 起诵仪

诵经警文

1、未诵前，漱口，澡手。当净三业，若三业无亏，则百福俱集。三业者，身、口、意也。端身正坐，如对圣容，则身业净也。口无杂言，断诸嬉笑，则口业净也。意不散乱，屏息万缘，则意业净也。

2、未诵前，已诵后，俱要对圣像前合掌三礼。如无佛像，对经、对空礼拜亦可。

xiāngzàn

香赞

（一遍）

lú xiāngzhà ruò　fǎ jiè méngxūn　zhū fó hǎi huì xī yáowén　suí chù
炉香乍爇．法界蒙薰．诸佛海会悉遥闻．随处

jié xiángyún　chéng yì fāng yīn　zhū fó xiànquánshēn
结祥云．诚意方殷．诸佛现全身。

ná móxiāngyún gài pú sà mó hē sà
南無香云盖菩萨摩诃萨（合掌三称）

jìngkǒu yè zhēnyán

净口业真言

（三遍）

ōng　xiū lì xiū lì　mó hē xiū lì　xiū xiū lì　sà pó hē
唵．修唎修唎．摩诃修唎．修修唎．萨婆诃．

jìngsān yè zhēnyán

净三业真言

（三遍）

ōng suō wǎ pó wǎ shú tuó suō wǎ dá mó suō wǎ pó wǎ shú dù hàn

唵. 娑嚩. 婆嚩秣驮. 娑嚩达摩娑嚩. 婆嚩秣度憾.

ān tǔ dì zhēnyán

安土地真言

（三遍）

ná mó sān mǎnduō mǔ tuó nán ōng dù lū dù lū dì wěi suō pó hē

南無三满哆. 母驮喃. 唵度嚕度嚕. 地尾. 娑婆诃.

pǔ gòngyǎngzhēnyán

普供养真言

（三遍）

ōng yé yé nǎng sān pó wǎ fá zǐ là hòng

唵. 誐誐曩. 三婆嚩. 韈日啰斛.

ná mó běn shī shì jiā móu ní fó

南無本师释迦牟尼佛（合掌三称）

kāi jīng jì

开经偈

（一遍）

wú shàngshènshēnwēimiào fǎ bǎiqiānwàn jié nánzāo yù

无上甚深微妙法 百千万劫难遭遇

wǒ jīn jiàn wén dé shòu chí yuàn jiě rú lái zhēn shí yì

我今见闻得受持 愿解如来真实义

wén shū shī lì suǒ shuō mó hē bō

文殊师利所说摩诃般

rě bō luó mì jīng

若波罗蜜经

liáng fú nán sān zàng màn tuó luó xiān yì

梁扶南三藏曼陀罗仙译[1]

rú shì wǒ wén

如是我闻：

yī shí fó zài shè wèi guó qí shù jǐ gū dú yuán yǔ dà bǐ

一时，佛在舍卫国.祇树.给孤独园，与大比

qiū sēng mǎn zú qiān rén pú sà mó hē sà shí qiān rén jù yǐ dà

丘僧满足千人；菩萨摩诃萨十千人俱，以大

zhuāngyán ér zì zhuāngyán jiē xī yǐ zhù bú tuì zhuǎn dì qí míng

庄严而自庄严，皆悉已住不退转地，其名

yuē mí lè pú sà wén shū shī lì pú sà wú ài biàn pú sà bù shě

曰弥勒菩萨、文殊师利菩萨、无碍辩菩萨、不舍

dàn pú sà yǔ rú shì děng dà pú sà jù

担菩萨，与如是等大菩萨俱。

wén shū shī lì tóng zhēn pú sà mó hē sà míng xiàng xiàn shí cóng

文殊师利童真菩萨摩诃萨，明相现时，从

qí zhù chù lái yì fó suǒ zài wài ér lì

其住处来诣佛所，在外而立。

ěr shí zūn zhě shè lì fú fù lóu nà mí duō luó ní zǐ dà

尔时，尊者舍利弗、富楼那弥多罗尼子、大

mù qián[2] lián mó hē jiā shè mó hē jiā zhānyán mó hē jū chī luó

目乾连、摩诃迦叶、摩诃迦旃延、摩诃拘絺罗，

rú shì děng zhū dà shēng wén gè cóng zhù chù jù yì fó suǒ zài wài ér

如是等诸大声闻，各从住处俱诣佛所，在外而

lì

立。

fó zhī zhòng huì jiē xī jí yǐ

佛知众会皆悉集已。

---

[1] 丽藏本：梁扶南国三藏曼陀罗仙译

[2] 丽藏本：犍；永乐北藏本及龙藏本：乾

ěr shí rú lái cóng zhù chù chū fū zuò ér zuò gào shè lì fú
尔时，如来从住处出，敷座而坐。告舍利弗：

rǔ jīn hé gù yú chén zhāo shí zài mén wài lì
“汝今何故于晨朝时在门外立？”

shè lì fú bó fó yán shì zūn wén shū shī lì tóng zhēn pú sà
舍利弗白佛言：“世尊！文殊师利童真菩萨

xiān yǐ zhì cǐ zhù mén wài lì wǒ shí yú hòu wǎn lái dào ěr
先已至此，住门外立，我实于后晚来到耳。”

ěr shí shì zūn wèn wén shū shī lì rǔ shí xiān lái dào cǐ zhù
尔时，世尊问文殊师利：“汝实先来到此住

chù yù jiàn rú lái yé
处，欲见如来耶？”

wén shū shī lì jí bó fó yán rú shì shì zūn wǒ shí lái
文殊师利即白佛言：“如是，世尊！我实来

cǐ yù jiàn rú lái hé yǐ gù wǒ yào zhèng guān lì yì zhòng shēng
此欲见如来。何以故？我乐正观利益众生。

wǒ guān rú lái rú rú xiàng bú yì xiàng bú dòng xiāng bú zuò xiàng wú
我观如来如如相不异相、不动相不作相、无

shēng xiàng wú miè xiàng bù yǒu xiàng bù wú xiàng bú zài fāng bù lí fāng
生相无灭相、不有相不无相、不在方不离方、

fēi sān shì fēi bù sān shì fēi èr xiàng fēi bú èr xiàng fēi gòu xiàng fēi
非三世非不三世、非二相非不二相、非垢相非

jìng xiàng yǐ rú shì děng zhèng guān rú lái lì yì zhòng shēng
净相，以如是等正观如来利益众生。”

fó gào wén shū shī lì ruò néng rú shì jiàn yú rú lái xīn wú
佛告文殊师利：“若能如是，见于如来心无

suǒ qǔ yì wú bù qǔ fēi jī jù fēi bù jī jù
所取亦无不取，非积聚非不积聚。”

ěr shí shè lì fú yù wén shū shī lì yán ruò néng rú[3] rǔ suǒ
尔时，舍利弗语文殊师利言：“若能如[3]汝所

shuō jiàn rú lái zhě shèn wéi xī yǒu wèi yī qiè zhòng shēng gù jiàn yú rú
说见如来者，甚为希有。为一切众生故见于如

lái ér xīn bù qǔ zhòng shēng zhī xiàng huà yī qiè zhòng shēng xiàng yú
来，而心不取众生之相；化一切众生向于

niè pán ér yì bù qǔ xiàng niè pán xiàng wèi yī qiè zhòng shēng fā dà
涅槃，而亦不取向涅槃相；为一切众生发大

[3] 丽藏本：如是如；永乐北藏本及龙藏本：如

zhuāngyán ér xīn bú jiànzhuāngyán zhī xiàng
庄 严，而心不见 庄 严之 相。”

ěr shí wénshū shī lì tóngzhēn pú sà mó hē sà yù shè lì fú
尔时，文殊师利童 真 菩萨摩诃萨语舍利弗

yán rú shì rú shì rú rǔ suǒshuō suī wèi yī qiè zhòngshēng
言：“如是！如是！如汝所说。虽为一切 众 生

fā dà zhuāngyán xīn héng bú jiànyǒuzhòngshēngxiàng wèi yī qiè zhòng
发大 庄 严心，恒不见有 众 生 相；为一切 众

shēng fā dà zhuāngyán ér zhòngshēng jiè[4] yì bù zēng bù jiǎn jiǎ shǐ
生 发大 庄 严，而 众 生 界[4]亦不增不减。假使

yī fó zhù shì ruò yī jié ruòguò yī jié rú cǐ yī fó shì jiè fù
一佛住世，若一劫若过一劫，如此一佛世界，复

yǒu wú liàng wú biānhéng hé shā zhū fó rú shì yī yī fó ruò yī jié
有无量无边恒河沙诸佛，如是一一佛，若一劫

ruòguò yī jié zhòu yè shuō fǎ xīn bú[5] zàn xī gè gè dù yú wú liàng
若过一劫，昼夜说法心不[5]暂息，各各度于无量

héng hé shāzhòngshēng jiē rù niè pán ér zhòngshēng jiè yì bù zēng bù
恒河沙 众 生 皆入涅槃，而 众 生 界亦不增不

jiǎn nǎi zhì shí fāngzhū fó shì jiè yì fù rú shì yī yī zhū fó shuō fǎ
减，乃至十方诸佛世界亦复如是，一一诸佛说法

jiàohuà gè dù wú liànghéng hé shāzhòngshēng jiē rù niè pán yú zhòng
教化，各度无量恒河沙 众 生 皆入涅槃，于 众

shēng jiè yì bù zēng bù jiǎn hé yǐ gù zhòngshēngdìngxiàng bù kě
生 界亦不增不减。何以故？ 众 生 定 相不可

dé gù shì gù zhòngshēng jiè bù zēng bù jiǎn
得故，是故 众 生 界不增不减。”

shè lì fú fù yù wénshū shī lì yán ruòzhòngshēng jiè bù zēng
舍利弗复语文殊师利言：“若 众 生 界不增

bù jiǎn hé gù pú sà wèi zhūzhòngshēng qiú ā nòuduō luó sānmiǎosān
不减，何故菩萨为诸 众 生 求阿耨多罗三藐三

pú tí chángxíngshuō fǎ
菩提 常 行说法？”

wénshū shī lì bó fó yán ruò zhūzhòngshēng xī kōngxiàngzhě
文殊师利白佛言[6]：“若诸 众 生 悉空 相者，

[4] 丽藏本：趣；永乐北藏本及龙藏本：界
[5] 丽藏本：无；永乐北藏本及龙藏本：不
[6] 丽藏本：言；永乐北藏本及龙藏本：白佛言

yì wú pú sà qiú ā nòuduō luó sānmiǎosān pú tí yì wú zhòngshēng
亦无菩萨求阿耨多罗三藐三菩提，亦无众生
ér wèishuō fǎ hé yǐ gù wǒ shuō fǎ zhōng wú yǒu yī fǎ dāng kě
而为说法。何以故？我说法中无有一法当可
dé gù
得故。”

ěr shí fó gàowénshū shī lì ruò wú zhòngshēng yún hé
尔时，佛告文殊师利：“若无众生，云何
shuōyǒuzhòngshēng jí zhòngshēng jiè
说有众生及众生界？”

wénshū shī lì yán zhòngshēng jiè xiàng rú zhū fó jiè
文殊师利言：“众生界相如诸佛界。”

yòuwèn zhòngshēng jiè zhě shì yǒuliàng yé
又问：“众生界者是有量耶？”

dá yuē zhòngshēng jiè liàng rú fó jiè liàng
答曰：“众生界量如佛界量。”

yòu wèn zhòngshēng jiè liàngyǒuchùsuǒ fǒu
又[7]问：“众生界量有处所不？”

dá yuē zhòngshēng jiè liàng bù kě sī yì
答曰：“众生界量不可思议。”

yòuwèn zhòngshēng jiè xiàngwéiyǒuzhù fǒu
又问：“众生界相为有住不？”

dá yuē zhòngshēng wú zhù yóu rú kōngzhù
答曰：“众生无住，犹如空住。”

fó gàowénshū shī lì rú shì xiū bō rě bō luó mì shí dāng
佛告文殊师利：“如是修般若波罗蜜时，当
yún hé zhù bō rě bō luó mì
云何住般若波罗蜜？”

wénshū shī lì yán yǐ bú zhù fǎ wéizhù bō rě bō luó mì
文殊师利言：“以不住法为住般若波罗蜜。”

fó fù wènwénshū shī lì yán yún hé bú zhù fǎ míngzhù bō
佛复问文殊师利言[8]：“云何不住法名住般
rě bō luó mì
若波罗蜜？”

wénshū shī lì yán yǐ wú zhùxiàng jí zhù bō rě bō luó mì
文殊师利言：“以无住相，即住般若波罗蜜。”

[7] 丽藏本：佛又；永乐北藏本及龙藏本：又
[8] 丽藏本：利；永乐北藏本及龙藏本：利言

fó fù gàowén shū shī lì rú shì zhù bō rě bō luó mì shí
佛复告文殊师利：“如是住般若波罗蜜时，

shì zhū shàngēn yún hé zēngzhǎng yún hé sǔn jiǎn
是诸善根云何增长？云何损减？”

wén shū shī lì yán ruò néng rú shì zhù bō rě bō luó mì yú
文殊师利言：“若能如是住般若波罗蜜，于

zhū shàngēn wú zēng wú jiǎn yú yī qiè fǎ yì wú zēng wú jiǎn shì bō
诸善根无增无减，于一切法亦无增无减，是般

rě bō luó mì xìngxiàng yì wú zēng wú jiǎn shì zūn rú shì xiū bō rě bō
若波罗蜜性相亦无增无减。世尊！如是修般若波

luó mì zé bù shě fán fū fǎ yì bù qǔ xiánshèng fǎ hé yǐ gù bō
罗蜜则不舍凡夫法，亦不取贤圣法。何以故？般

rě bō luó mì bú jiànyǒu fǎ kě qǔ kě shě rú shì xiū bō rě bō luó mì
若波罗蜜不见有法可取可舍，如是修般若波罗蜜，

yì bú jiàn niè pán kě lè shēng sǐ kě yàn hé yǐ gù bú jiànshēng
亦不见涅槃可乐、生死可厌。何以故？不见生

sǐ kuàng fù yàn lí bú jiàn niè pán hé kuàngyàozhuó rú shì xiū
死，况复厌离？不见涅槃，何况乐著？如是修

bō rě bō luó mì bú jiàngòunǎo kě shě yì bú jiàngōng dé kě qǔ
般若波罗蜜，不见垢恼可舍，亦不见功德可取，

yú yī qiè fǎ xīn bù[9] zēngjiǎn hé yǐ gù bú jiàn fǎ jiè yǒuzēngjiǎn
于一切法心不[9]增减。何以故？不见法界有增减

gù shì zūn ruò néng rú shì shì míng xiū bō rě bō luó mì shì zūn
故。世尊！若能如是，是名修般若波罗蜜。世尊！

bú jiàn zhū fǎ yǒushēngyǒumiè shì xiū bō rě bō luó mì shì zūn bú
不见诸法有生有灭，是修般若波罗蜜。世尊！不

jiàn zhū fǎ yǒuzēngyǒujiǎn shì xiū bō rě bō luó mì shì zūn xīn wú
见诸法有增有减，是修般若波罗蜜。世尊！心无

xī[10] qǔ bú jiàn fǎ xiàngyǒu kě qiú zhě shì xiū bō rě bō luó mì
希[10]取，不见法相有可求者，是修般若波罗蜜。

shì zūn bú jiànhǎochǒu bù shēnggāo xià bú zuò qǔ shě hé yǐ
世尊！不见好丑，不生高下，不作取舍。何以

gù fǎ wú hǎochǒu lí zhūxiàng gù fǎ wú gāo xià děng fǎ xìng
故？法无好丑，离诸相故；法无高下，等法性

gù fǎ wú qǔ shě zhù shí jì gù shì xiū bō rě bō luó mì
故；法无取舍，住实际故。是修般若波罗蜜。”

[9] 丽藏本：无；永乐北藏本及龙藏本：不
[10] 丽藏本：悕；永乐北藏本及龙藏本：希

fó gàowénshū shī lì shì zhū fó fǎ dé bú shèng hū
佛告文殊师利：“是诸佛法得不 胜 乎？”

wénshū shī lì yán wǒ bú jiànzhū fǎ yǒushèng rú xiàng rú lái
文殊师利言：“我不见诸法有 胜 如 相 。如来

zì jué yī qiè fǎ kōng shì kě zhèng zhī
自觉一切法空，是可 证 知。”

fó gàowénshū shī lì rú shì rú shì rú lái zhèngjué zì
佛告文殊师利：“如是！如是！如来 正 觉自

zhèngkōng fǎ
证 空法。”

wénshū shī lì bó fó yán shì zūn shì kōng fǎ zhōng dāng
文殊师利白佛言：“世尊！是空法 中 ，当

yǒushèng rú ér kě dé yé
有 胜 如而可得耶？”

fó yán shàn zāi shàn zāi wénshū shī lì rú rǔ suǒshuō
佛言：“善 哉！善 哉！文殊师利，如汝所 说 ，

shì zhēn fǎ hū
是真法乎？”

fó fù wèi wén shū shī lì yán ā nòu duō luó shì[11] fó fǎ
佛复谓文殊师利言：“阿耨多罗是[11]佛法

fǒu
不？”

wénshū shī lì yán rú fó suǒshuō ā nòuduō luó shì míng fó
文殊师利言：“如佛所 说 ，阿耨多罗是名 佛

fǎ hé yǐ gù wú fǎ kě dé míng ā nòuduō luó
法。何以故？无法可得名 阿耨多罗。”

wénshū shī lì yán rú shì xiū bō rě bō luó mì bù míng fǎ
文殊师利言：“如是修般若波罗蜜，不名 法

qì fēi huàfán fū fǎ yì fēi fó fǎ fēi zēngzhǎng fǎ shì xiū
器，非化凡夫法，亦非佛法、非增 长 法，是修

bō rě bō luó mì fù cì shì zūn xiū bō rě bō luó mì shí bú
般若波罗蜜。复次，世尊！修般若波罗蜜时，不

jiànyǒu fǎ kě fēn bié sī wéi
见有法可分别思惟。”

fó gàowénshū shī lì rǔ yú fó fǎ bù sī wéi yé
佛告文殊师利：“汝于佛法不思惟耶？”

[11] 丽藏本：是名；永乐北藏本及龙藏本：是

wén shū shī lì yán fú yě shì zūn rú wǒ sī wéi bú
文殊师利言：“不也，世尊！如我思惟，不
jiàn fó fǎ yì bù kě fēn bié shì fán fū fǎ shì shēng wén fǎ shì
见佛法，亦不可分别是凡夫法、是声闻法、是
pì zhī fó fǎ rú shì míng wéi wú shàng fó fǎ fù cì xiū bō rě
辟支佛法，如是名为无上佛法。复次，修般若
bō luó mì shí bú jiàn fán fū xiàng bú jiàn fó fǎ xiàng bú jiàn zhū
波罗蜜时，不见凡夫相、不见佛法相、不见诸
fǎ yǒu jué dìng xiàng shì wéi xiū bō ruò bō luó mì fù cì xiū bō rě
法有决定相，是为修般若波罗蜜。复次，修般若
bō luó mì shí bú jiàn yù jiè bú jiàn sè jiè bú jiàn wú sè jiè
波罗蜜时，不见欲界、不见色界、不见无色界、
bú jiàn jì miè jiè hé yǐ gù bú jiàn yǒu fǎ shì miè jìn[12] xiàng shì
不见寂灭界。何以故？不见有法是灭尽[12]相，是
xiū bō rě bō luó mì fù cì xiū bō rě bō luó mì shí bú jiàn zuò
修般若波罗蜜。复次，修般若波罗蜜时，不见作
ēn zhě bú jiàn bào ēn zhě sī wéi èr xiàng xīn wú fēn bié shì xiū bō
恩者、不见报恩者，思惟二相心无分别，是修般
rě bō luó mì fù cì xiū bō rě bō luó mì shí bú jiàn shì fó fǎ
若波罗蜜。复次，修般若波罗蜜时，不见是佛法
kě qǔ bú jiàn shì fán fū fǎ kě shě shì xiū bō rě bō luó mì fù
可取，不见是凡夫法可舍，是修般若波罗蜜。复
cì xiū bō rě bō luó mì shí bú jiàn fán fū fǎ kě miè yì bú jiàn
次，修般若波罗蜜时，不见凡夫法可灭，亦不见
fó fǎ ér xīn zhèng zhī shì xiū bō rě bō luó mì
佛法而心证知，是修般若波罗蜜。”

fó gào wén shū shī lì shàn zāi shàn zāi rǔ néng rú shì shàn
佛告文殊师利：“善哉！善哉！汝能如是善
shuō shèn shēn bō rě bō luó mì xiàng shì zhū pú sà mó hē sà suǒ xué fǎ
说甚深般若波罗蜜相，是诸菩萨摩诃萨所学法
yìn nǎi zhì shēng wén yuán jué xué wú xué rén yì dāng bù lí
印，乃至声闻、缘觉、学、无学人，亦当不离
shì yìn ér xiū dào guǒ
是印而修道果。”

fó gào wén shū shī lì ruò rén dé wén shì fǎ bù jīng bú wèi
佛告文殊师利：“若人得闻是法，不惊不畏

[12] 丽藏本：尽灭；永乐北藏本及龙藏本：灭尽

zhě bù cóngqiān fó suǒzhòngzhūshàngēn nǎi zhì bǎiqiānwàn yì fó
者，不从千佛所种诸善根，乃至百千万亿佛
suǒ jiǔ zhí dé běn nǎi néng yú shì shènshēn bō rě bō luó mì bù jīng bú
所久植德本，乃能于是甚深般若波罗蜜不惊不
bù
怖。”

wénshū shī lì bó fó yán shì zūn wǒ jīn gèngshuō bō rě bō
文殊师利白佛言：“世尊！我今更说般若波
luó mì yì
罗蜜义。”

fó yán biànshuō
佛言：“便说。”

shì zūn xiū bō rě bō luó mì shí bú jiàn fǎ shì yīngzhù shì
“世尊！修般若波罗蜜时，不见法是应住是
bù yīngzhù yì bú jiàn jìng jiè kě qǔ shěxiàng hé yǐ gù rú zhū rú
不应住，亦不见境界可取舍相。何以故？如诸如
lái bú jiàn yī qiè fǎ jìng jiè xiàng gù nǎi zhì bú jiànzhū fó jìng jiè
来不见一切法境界相故，乃至不见诸佛境界，
kuàng qǔ shēngwén yuánjué fán fū jìng jiè bù qǔ sī yì xiàng yì
况取声闻、缘觉、凡夫境界。不取思议相亦
bù qǔ bù sī yì xiàng bú jiànzhū fǎ yǒu ruò gānxiàng zì zhèngkōng fǎ
不取不思议相，不见诸法有若干相，自证空法
bù kě sī yì rú shì pú sà mó hē sà jiē yǐ gòngyǎng wú liàng bǎi
不可思议。如是菩萨摩诃萨，皆已供养无量百
qiānwàn yì zhū fó zhòngzhūshàngēn nǎi néng yú shì shènshēn bō rě bō
千万亿诸佛种诸善根，乃能于是甚深般若波
luó mì bù jīng bú bù fù cì xiū bō rě bō luó mì shí bú jiàn fù
罗蜜不惊不怖。复次，修般若波罗蜜时，不见缚
bú jiàn jiě ér yú fán fū nǎi zhì sānshèng bú jiànchā biéxiàng shì xiū
不见解，而于凡夫乃至三乘不见差别相，是修
bō rě bō luó mì
般若波罗蜜。”

fó gàowénshū shī lì rǔ yǐ gòngyǎng jǐ suǒzhū fó
佛告文殊师利：“汝已供养几所诸佛？”

wénshū shī lì yán wǒ jí zhū fó rú huànhuàxiàng bú jiàn
文殊师利言：“我及诸佛如幻化相，不见
gòngyǎng jí yǔ shòuzhě
供养及与受者。”

fó gàowénshū shī lì rǔ jīn kě bú zhù fó shèng yé
佛告文殊师利：“汝今可不住佛乘耶？”

wénshū shī lì yán rú wǒ sī wéi bú jiàn yī fǎ yún hé
文殊师利言：“如我思惟，不见一法，云何

dāng dé zhù yú fó shèng
当得住于佛乘？”

fó yán wénshū shī lì rǔ bù dé fó shèng hū
佛言：“文殊师利，汝不得佛乘乎？”

wénshū shī lì yán rú fó shèngzhě dànyǒumíng zì fēi kě
文殊师利言：“如佛乘者，但有名字，非可

dé yì bù kě jiàn wǒ yún hé dé
得亦不可见。我云何得？”

fó yán wénshū shī lì rǔ dé wú ài zhì hū
佛言：“文殊师利，汝得无碍智乎？”

wénshū shī lì yán wǒ jí wú ài yún hé yǐ wú ài ér dé
文殊师利言：“我即无碍，云何以无碍而得

wú ài
无碍[13]？”

fó yán rǔ zuòdàochǎng hū
佛言：“汝坐道场乎？”

wénshū shī lì yán yī qiè rú lái bú zuòdàochǎng wǒ jīn yún
文殊师利言：“一切如来不坐道场，我今云

hé dú zuòdàochǎng hé yǐ gù xiànjiànzhū fǎ zhù shí jì gù
何独坐道场？何以故？现见诸法住实际故。”

fó yán yún hé míng shí jì
佛言：“云何名实际？”

wénshū shī lì yán shēnjiànděng shì shí jì
文殊师利言：“身见等是实际。”

fó yán yún hé shēnjiàn shì shí jì
佛言：“云何身见是实际？”

wénshū shī lì yán shēnjiàn rú xiàng fēi shí fēi bù shí bù
文殊师利言：“身见如相，非实非不实，不

lái bú qù yì shēn fēi shēn shì míng shí jì
来不去，亦身非身，是名实际。”

shè lì fú bó fó yán shì zūn ruò yú sī yì dì liǎo jué dìng
舍利弗白佛言：“世尊！若于斯义谛了决定，

[13] 丽藏本：阂；永乐北藏本及龙藏本：碍

shì míng pú sà mó hē sà hé yǐ gù néng wén rú shì shènshēn bō
是名菩萨摩诃萨。何以故？能[14]闻如是甚深般
rě bō luó mì xiàng xīn bù jīng bú bù bú mò bù huǐ
若波罗蜜相，心不惊不怖，不没不悔。”

mí lè pú sà bó fó yán shì zūn dé wén rú shì bō rě bō
弥勒菩萨白佛言：“世尊！得闻如是般若波
luó mì jù zú fǎ xiàng shì jí jìn yú fó zuò hé yǐ gù rú lái
罗蜜，具足法相，是即近于佛坐。何以故？如来
xiàn jué cǐ fǎ xiàng gù
现觉此法相故。”

wénshū shī lì bó fó yán shì zūn dé wénshènshēn bō rě bō
文殊师利白佛言：“世尊！得闻甚深般若波
luó mì néng bù jīng bú bù bú mò bù huǐ dāng zhī cǐ rén jí shì
罗蜜，能不惊不怖，不没不悔，当知此人即是
jiàn fó
见佛。”

ěr shí fù yǒu wú xiàngyōu pó yí bó fó yán shì zūn fán
尔时，复有无相优婆夷白佛言：“世尊！凡
fū fǎ shēngwén fǎ pì zhī fó fǎ pú sà fǎ fó fǎ shì
夫法、声闻法、辟支佛法、菩萨法、佛法[15]，是
zhū fǎ jiē wú xiàng shì gù yú suǒ cóngwén bō rě bō luó mì jiē bù
诸法皆无相。是故于所从闻般若波罗蜜，皆不
jīng bú bù bú mò bù huǐ hé yǐ gù yī qiè zhū fǎ běn wú xiàng
惊不怖，不没不悔。何以故？一切诸法本无相
gù
故。”

fó gàoshè lì fú shànnán zǐ shàn nǚ rén ruòwén rú shì
佛告舍利弗：“善男子、善女人，若闻如是
shènshēn bō rě bō luó mì xīn dé jué dìng bù jīng bú bù bú mò bù
甚深般若波罗蜜，心得决定，不惊不怖，不没不
huǐ dāng zhī shì rén jí zhù bú tuì zhuǎn dì ruò rénwén shì shènshēn
悔。当知是人，即住不退转地。若人闻是甚深
bō rě bō luó mì bù jīng bú bù bú mò bù huǐ xìn yàotīngshòu
般若波罗蜜，不惊不怖，不没不悔[16]，信乐听受，

[14] 丽藏本：得；永乐北藏本及龙藏本：能
[15] 丽藏本：佛法；永乐北藏本及龙藏本：菩萨法、佛法
[16] 丽藏本：不惊不怖；永乐北藏本及龙藏本：不惊不怖，不没不悔

huān xǐ bú yàn shì jí jù zú tán bō luó mì shī luó[17] bō luó mì
欢喜不厌。是即具足檀波罗蜜、尸罗波罗蜜、

chàn tí bō luó mì pí lí yē bō luó mì chán bō luó mì bō rě
羼提波罗蜜、毗梨耶波罗蜜、禅波罗蜜、般若

bō luó mì yì néngwèi tā xiǎn shì fēn bié rú shuō xiū xíng
波罗蜜，亦能为他显示分别，如说修行。”

fó gàowén shū shī lì rǔ guān hé yì wèi dé ā nòuduō luó sān
佛告文殊师利：“汝观何义为得阿耨多罗三

miǎosān pú tí zhù ā nòuduō luó sānmiǎosān pú tí
藐三菩提？住阿耨多罗三藐三菩提？”

wén shū shī lì yán wǒ wú dé ā nòuduō luó sānmiǎosān pú tí
文殊师利言：“我无得阿耨多罗三藐三菩提，

wǒ bú zhù fó shèng yún hé dāng dé ā nòuduō luó sānmiǎosān pú tí
我不住佛乘，云何当得阿耨多罗三藐三菩提？

rú wǒ suǒshuō jí pú tí xiàng
如我所说，即菩提相。”

fó zànwén shū shī lì yán shàn zāi shàn zāi rǔ néng yú shì
佛赞文殊师利言：“善哉！善哉！汝能于是

shènshēn fǎ zhōngqiǎoshuō sī yì rǔ yú xiān fó jiǔ zhòngshàngēn yǐ
甚深法中巧说斯义。汝于先佛久种善根，以

wú xiàng fǎ jìng xiū fànxíng
无相法净修梵行。”

wén shū shī lì yán ruò jiànyǒuxiàng zé yán wú xiàng wǒ jīn bú
文殊师利言：“若见有相则言无相，我今不

jiàn yǒuxiàng yì bú jiàn wú xiàng yún hé ér yán yǐ wú xiàng fǎ jìng xiū
见有相亦不见无相，云何而言以无相法净修

fànxíng
梵行？”

fó gàowén shū shī lì rǔ jiànshēngwén jiè yé
佛告文殊师利：“汝见声闻戒耶？”

dá yuē jiàn
答曰：“见。”

fó yán rǔ yún hé jiàn
佛言：“汝云何见？”

wén shū shī lì yán wǒ bú zuò fán fū jiàn bú zuòshèngrén jiàn
文殊师利言：“我不作凡夫见不作圣人见，

[17] 丽藏本：尸；永乐北藏本及龙藏本：尸罗

bú zuò xué jiàn bú zuò wú xué jiàn bú zuò dà jiàn bú zuò xiǎo jiàn bú zuò
不作学见不作无学见，不作大见不作小见，不作
tiáo fú jiàn bú zuò bù tiáo fú jiàn fēi jiàn fēi bú jiàn
调伏见不作不调伏见，非见非不见。”

shè lì fú yù wén shū shī lì yán rǔ jīn rú shì guān shēng wén
舍利弗语文殊师利言：“汝今如是观 声 闻
shèng ruò guān fó shèng dāng fù yún hé
乘，若观佛乘，当复云何？”

wén shū shī lì yán bú jiàn pú sà[18] fǎ bú jiàn xiū xíng pú tí
文殊师利言：“不见菩萨法，不见修行菩提
jí zhèng pú tí zhě
及证菩提者。”

shè lì fú yù wén shū shī lì yán yún hé míng fó yún hé
舍利弗语文殊师利言：“云何名佛？云何
guān fó
观佛？”

wén shū shī lì yán yún hé wéi wǒ
文殊师利言：“云何为我？”

shè lì fú yán wǒ zhě dàn yǒu míng zì míng zì xiàng kōng
舍利弗言：“我者但有名字，名字相空。”

wén shū shī lì yán rú shì rú shì rú wǒ dàn yǒu míng zì
文殊师利言：“如是！如是！如我但有名字，
fó yì dàn yǒu míng zì míng zì xiàng kōng jí shì pú tí bù yǐ míng
佛亦但有名字。名字相空，即是菩提，不以名
zì ér qiú pú tí pú tí zhī xiàng wú yán wú shuō hé yǐ gù yán
字而求菩提。菩提之相，无言无说。何以故？言
shuō pú tí èr jù kōng gù fù cì shè lì fú rǔ wèn yún
说菩提，二俱空故。复次，舍利弗，汝问‘云
hé míng fó yún hé guān fó zhě bù shēng bú miè bù lái bú
何名佛？云何观佛？’者，不生不灭，不来不
qù fēi míng fēi xiàng shì míng wéi fó rú zì guān shēn shí xiàng
去，非名非相，是名为佛。如自观身实相，
guān fó yì rán wéi yǒu zhì zhě nǎi néng zhī ěr shì míng guān fó
观佛亦然，唯有智者乃能知耳，是名观佛。”

ěr shí shè lì fú bó fó yán shì zūn rú wén shū shī lì
尔时，舍利弗白佛言：“世尊！如文殊师利

[18] 丽藏本：提；永乐北藏本及龙藏本：萨

suǒshuō bō rě bō luó mì fēi chūxué pú sà suǒnéngliǎo zhī
所说般若波罗蜜，非初学菩萨所能了知。”

wénshū shī lì yán fēi dànchūxué pú sà suǒ bù néng zhī jí
文殊师利言：“非但初学菩萨所不能知，及

zhū èr shèngsuǒ zuò yǐ bànzhě yì wèinéngliǎo rú shì shuō fǎ
诸二乘所作已办者，亦未能了[19]。如是说法，

wú néng zhī zhě hé yǐ gù pú tí zhī xiàng shí wú yǒu fǎ ér kě
无能知者。何以故？菩提之相，实无有法而可

zhī gù wú jiàn wú wén wú dé wú niàn wú shēng wú miè wú shuō
知故，无见无闻，无得无念，无生无灭，无说

wú tīng rú shì pú tí xìngxiàngkōng jì wú zhèng wú zhī wú xíng wú
无听。如是菩提性相空寂，无证无知，无形无

xiàng yún hé dāngyǒu dé pú tí zhě
相，云何当有得菩提者。”

shè lì fú yù wénshū shī lì yán fó yú fǎ jiè bú zhèng ā
舍利弗语文殊师利言：“佛于法界不证阿

nòuduō luó sānmiǎosān pú tí yé
耨多罗三藐三菩提耶？”

wénshū shī lì yán fú yě shè lì fú hé yǐ gù shì
文殊师利言：“不也，舍利弗，何以故？世

zūn jí shì fǎ jiè ruò yǐ fǎ jiè zhèng fǎ jiè zhě jí shì zhēng lùn
尊即是法界。若以法界证法界者，即是诤论。

shè lì fú fǎ jiè zhī xiàng jí shì pú tí hé yǐ gù shì fǎ jiè
舍利弗，法界之相即是菩提。何以故？是法界

zhōng wú zhòngshēngxiàng yī qiè fǎ kōng gù yī qiè fǎ kōng jí shì pú
中无众生相，一切法空故。一切法空即是菩

tí wú èr wú fēn bié gù shè lì fú wú fēn bié zhōng zé wú zhī zhě
提，无二无分别故。舍利弗，无分别中则无知者，

ruò wú zhī zhě jí wú yánshuō wú yánshuōxiàng jí fēi yǒu fēi wú fēi
若无知者即无言说，无言说相即非有非无、非

zhī fēi bù zhī yī qiè zhū fǎ yì fù rú shì hé yǐ gù yī qiè zhū
知非不知。一切诸法亦复如是。何以故？一切诸

fǎ bú jiànchùsuǒ jué dìngxìng gù rú nì zuì xiàng bù kě sī yì hé
法不见处所，决定性故。如逆罪相不可思议。何

yǐ gù zhū fǎ shí xiàng bù kě huài gù rú shì nì zuì yì wú běnxìng
以故？诸法实相不可坏故。如是逆罪亦无本性，

[19] 丽藏本：了知；永乐北藏本及龙藏本：了

bù shēngtiānshàng bú duò dì yù yì bú rù niè pán hé yǐ gù yī
不生天上不堕地狱，亦不入涅槃。何以故？一
qiè yè yuán jiē zhù shí jì bù lái bú qù fēi yīn fēi guǒ hé yǐ gù
切业缘皆住实际，不来不去，非因非果。何以故？
fǎ jiè wú biān wú qián wú hòu gù shì gù shè lì fú ruò jiàn fàn
法界无边，无前无后故。是故，舍利弗！若见犯
zhòng bǐ qiū bú duò dì yù qīngjìng xíngzhě bú rù niè pán rú shì bǐ
重比丘不堕地狱，清净行者不入涅槃，如是比
qiū fēi yīnggòng fēi bù yīnggòng fēi jìn lòu fēi bú jìn lòu hé yǐ gù
丘非应供非不应供，非尽漏非不尽漏。何以故？
yú zhū fǎ zhōngzhù píngděng gù
于诸法中住平等故。”

shè lì fú yán yún hé míng bú tuì fǎ rěn
舍利弗言：“云何名不退法忍？”

wénshū shī lì yán bú jiànshǎo fǎ yǒushēngmièxiàng míng bú
文殊师利言：“不见少法有生灭相，名不
tuì fǎ rěn
退法忍。”

shè lì fú yán yún hé fù míng bù tiáo bǐ qiū
舍利弗言：“云何复名不调比丘？”

wénshū shī lì yán lòu jìn ā luó hàn shì míng bù tiáo hé
文殊师利言：“漏尽阿罗汉，是名不调。何
yǐ gù zhū jié yǐ jìn gèng wú suǒ tiáo gù míng bù tiáo ruò guò xīn
以故？诸结已尽，更无所调，故名不调。若过心
xíng míngwéi fán fū hé yǐ gù fán fū zhòngshēng bú shùn fǎ jiè
行，名为凡夫。何以故？凡夫众生不顺法界，
shì gù míngguò
是故名过。”

shè lì fú yán shàn zāi shàn zāi rǔ jīn wèi wǒ shàn jiě lòu
舍利弗言：“善哉！善哉！汝今为我善解漏
jìn ā luó hàn yì
尽阿罗汉义。”

wénshū shī lì yán rú shì rú shì wǒ jí lòu jìn zhēn ā
文殊师利言：“如是！如是！我即漏尽真阿
luó hàn hé yǐ gù duàn qiú shēngwén yù jí pì zhī fó yù yǐ shì
罗汉。何以故？断求声闻欲及辟支佛欲，以是
yīn yuán gù míng lòu jìn dé ā luó hàn
因缘故，名漏尽得阿罗汉。”

fó gàowénshū shī lì zhū pú sà děngzuòdàochǎng shí jué
佛告文殊师利：“诸菩萨等坐道场时，觉
wù ā nòuduō luó sānmiǎosān pú tí fǒu
悟阿耨多罗三藐三菩提不？”

wénshū shī lì yán pú sà zuò yú dàochǎng wú yǒu jué wù ā
文殊师利言：“菩萨坐于道场，无有觉悟阿
nòuduō luó sānmiǎosān pú tí hé yǐ gù rú pú tí xiàng wú yǒu
耨多罗三藐三菩提。何以故？如菩提相，无有
shǎo fǎ ér kě dé zhě míng ā nòuduō luó sānmiǎosān pú tí wú xiàng
少法而可得者，名阿耨多罗三藐三菩提。无相
pú tí shéinéngzuò zhě yì wú qǐ zhě yǐ shì yīn yuán bú jiàn
菩提，谁能坐者，亦无起者。以是因缘，不见
pú sà zuò yú dàochǎng yì bù jué zhèng ā nòuduō luó sānmiǎosān pú
菩萨坐于道场，亦不觉证阿耨多罗三藐三菩
tí
提。”

wénshū shī lì bó fó yán shì zūn pú tí jí wǔ nì wǔ
文殊师利白佛言：“世尊！菩提即五逆，五
nì jí pú tí hé yǐ gù pú tí wǔ nì wú èr xiàng gù wú jué
逆即菩提。何以故？菩提五逆，无二相故。无觉
wú jué zhě wú jiàn wú jiàn zhě wú zhī wú zhī zhě wú fēn bié wú fēn
无觉者[20]，无见无见者，无知无知者，无分别无分
bié zhě rú shì zhī xiàngmíngwéi pú tí jiàn wǔ nì xiàng yì fù rú shì
别者，如是之相名为菩提。见五逆相亦复如是。
ruò yánjiànyǒu pú tí ér qǔ zhèngzhě dāng zhī cǐ bèi jí shì zēngshàng
若言见有菩提而取证者，当知此辈即是增上
màn rén
慢人。”

ěr shí shì zūn gàowénshū shī lì rǔ yán wǒ shì rú lái
尔时，世尊告文殊师利：“汝言我是如来。
yì wèi wǒ wéi rú lái hū
亦谓[21]我为如来乎？”

wénshū shī lì yán fú yě shì zūn wǒ bú wèi rú lái wéi
文殊师利言：“不也，世尊！我不谓[22]如来为

[20] 丽藏本：无学无学者；永乐北藏本及龙藏本：无觉无觉者
[21] 丽藏本：谓；永乐北藏本及龙藏本：亦谓
[22] 丽藏本：谓不是；永乐北藏本及龙藏本：不谓

rú lái yé wú yǒu rú xiàng kě míngwéi rú yì wú rú lái zhì néng zhī
如来耶？无有如相可名为如，亦无如来智能知
yú rú hé yǐ gù rú lái jí zhì wú èr xiàng gù kōngwéi rú
于如。何以故？如来及智，无二相故。空为如
lái dànyǒumíng zì wǒ dāngyún hé wèi shì rú lái
来，但有名字，我当云何谓是如来？”

fó gàowénshū shī lì rǔ yí rú lái yé
佛告文殊师利：“汝疑如来耶？”

wénshū shī lì yán fú yě shì zūn wǒ guān rú lái wú jué
文殊师利言：“不也，世尊！我观如来无决
dìngxìng wú shēng wú miè gù wú suǒ yí
定性，无生无灭，故无所疑。”

fó gàowénshū shī lì rǔ jīn bú wèi rú lái chūxiàn yú shì
佛告文殊师利：“汝今不谓如来出现于世
yé
耶？”

wénshū shī lì yán ruò yǒu rú lái chūxiàn shì zhě yī qiè fǎ
文殊师利言：“若有如来出现世者，一切法
jiè yì yīngchūxiàn
界亦应出现。”

fó gàowénshū shī lì rǔ wèihéngshā zhū fó rù niè pán yé
佛告文殊师利：“汝谓恒沙诸佛入涅槃耶？”

wénshū shī lì yán zhū fó yī xiàng bù kě sī yì
文殊师利言：“诸佛一相，不可思议。”

fó yù wénshū shī lì rú shì rú shì fó shì yī xiàng
佛语文殊师利：“如是！如是！佛是一相，
bù sī yì xiàng
不思议相。”

wénshū shī lì bó fó yán shì zūn fó jīn zhù shì yé
文殊师利白佛言：“世尊！佛今住世耶？”

fó yù wénshū shī lì rú shì rú shì
佛语文殊师利：“如是！如是！”

wénshū shī lì yán ruò fó zhù shì héngshā zhū fó yì yīngzhù
文殊师利言：“若佛住世，恒沙诸佛亦应住
shì hé yǐ gù yī qiè zhū fó jiē tóng yī xiàng bù sī yì xiàng
世。何以故？一切诸佛皆同一相，不思议相。

bù sī yì xiàngzhě wú shēng wú miè ruò wèi lái zhū fó chūxīng yú shì
不思议相者[23]，无生无灭。若未来诸佛出兴于世，

yī qiè zhū fó yì jiē chū shì hé yǐ gù bù sī yì zhōng wú guò qù
一切诸佛亦皆出世。何以故？不思议中，无过去

wèi lái xiàn zài xiàng dànzhòngshēng qǔ zhuó wèiyǒuchū shì wèi fó
未来现在相。但众生取著，谓有出世，谓佛

miè dù
灭度。”

fó gào wénshū shī lì cǐ shì rú lái ā luó hàn ā wéi
佛告[24]文殊师利：“此是如来、阿罗汉、阿惟

yuè zhì pú sà suǒ jiě hé yǐ gù shì sānzhǒngrén wénshènshēn
越致[25]菩萨所解。何以故？是三种人，闻甚深

fǎ néng bù fěi bàng yì bú zàn tàn
法，能不诽谤亦不赞叹。”

wénshū shī lì bó fó yán shì zūn rú shì bù sī yì shéi
文殊师利白佛言：“世尊！如是不思议[26]，谁

dāng fěi bàng shéidāngzàn tàn
当诽谤？谁当赞叹？”

fó yán wénshū shī lì rú lái bù sī yì fán fū yì bù
佛言：“文殊师利[27]，如来不思议，凡夫亦不

sī yì
思议。”

wén shū shī lì bó fó yán shì zūn fán fū yì bù sī yì
文殊师利白佛言：“世尊！凡夫亦不思议

yé
耶？”

fó yán yì bù sī yì hé yǐ gù yī qiè xīn xiàng jiē bù
佛言：“亦不思议。何以故？一切心相皆不

sī yì
思议。”

wénshū shī lì yán ruò rú shì shuō rú lái bù sī yì fán
文殊师利言：“若如是说，如来不思议，凡

[23] 丽藏本：相；永乐北藏本及龙藏本：相者
[24] 丽藏本：语；永乐北藏本及龙藏本：告
[25] 丽藏本：阿鞞跋致；永乐北藏本及龙藏本：阿惟越致
[26] 丽藏本：议法；永乐北藏本及龙藏本：议
[27] 丽藏本：佛告文殊师利；永乐北藏本及龙藏本：佛言：“文殊师利，

fū yì bù sī yì jīn wú shù zhū fó qiú yú niè pán tú zì pí láo
夫亦不思议。今无数诸佛求于涅槃，徒自疲劳。

hé yǐ gù bù sī yì fǎ jí shì niè pán děng wú yì gù
何以故？不思议法即是涅槃，等无异故。”

wén shū shī lì yán rú shì fán fū bù sī yì zhū fó bù sī
文殊师利言：“如是凡夫不思议，诸佛不思

yì ruò shànnán zǐ shàn nǚ rén jiǔ xí shàngēn jìn shàn zhī shí
议。若善男子、善女人，久习善根，近善知识，

nǎi néngliǎo zhī
乃能了知。”

fó gàowén shū shī lì rǔ yù shǐ rú lái yú zhòngshēngzhōng
佛告文殊师利：“汝欲使如来于众生中

wéi zuì shèng yé
为最胜耶？”

wén shū shī lì yán wǒ yù shǐ rú lái yú zhūzhòngshēngwéi zuì
文殊师利言：“我欲使如来于诸众生为最

dì yī dànzhòngshēngxiàng yì bù kě dé
第一，但众生相亦不可得。”

fó yán rǔ yù shǐ rú lái dé bù sī yì fǎ yé
佛言：“汝欲使如来得不思议法耶？”

wén shū shī lì yán yù shǐ rú lái dé bù sī yì fǎ ér yú
文殊师利言：“欲使如来得不思议法，而于

zhū fǎ wú chéng jiù zhě
诸法无成就者。”

fó gàowén shū shī lì yù[28] shǐ rú lái shuō fǎ jiàohuà yé
佛告文殊师利：“欲[28]使如来说法教化耶？”

wén shū shī lì bó fó yán yù[29] shǐ rú lái shuō fǎ jiàohuà ér
文殊师利白佛言：“欲[29]使如来说法教化，而

shì shuō jí tīngzhě jiē bù kě dé hé yǐ gù zhù fǎ jiè gù fǎ jiè
是说及听者皆不可得。何以故？住法界故。法界、

zhòngshēng wú chā bié xiàng
众生，无差别相。”

fó gàowén shū shī lì rǔ yù shǐ rú lái wéi wú shàng fú tián
佛告文殊师利：“汝欲使如来为无上福田

yé
耶？”

[28] 丽藏本：汝欲；永乐北藏本及龙藏本：欲
[29] 丽藏本：我欲；永乐北藏本及龙藏本：欲

wénshū shī lì yán rú lái shì wú jìn fú tián shì wú jìn xiàng
文殊师利言：“如来是无尽福田，是无尽相，

wú jìn xiàng jí wú shàng fú tián fēi fú tián fēi bù fú tián shì míng fú
无尽相即无上福田。非福田非不福田，是名福

tián wú yǒumíng àn shēngmièděngxiàng shì míng fú tián ruò néng rú
田。无有明暗生灭等相，是名福田。若能如

shì jiě fú tiánxiàng shēn zhí shànzhòng yì wú zēng wú jiǎn[30]。”
是解福田相，深植善种，亦无增无减[30]。”

fó gàowénshū shī lì yún hé zhí zhòng bù zēng bù jiǎn
佛告文殊师利：“云何植种不增不减？”

wénshū shī lì yán fú tián zhī xiàng bù kě sī yì ruò rén yú
文殊师利言：“福田之相不可思议。若人于

zhōng rú fǎ xiū shàn yì bù kě sī yì rú shì zhí zhòngmíng wú zēng
中如法修善，亦不可思议。如是植种名无增

wú jiǎn yì shì wú shàng zuì shèng fú tián
无减，亦是无上最胜福田。”

ěr shí dà dì yǐ fó shén lì liù zhǒngzhèndòng xiàn wú cháng
尔时，大地以佛神力六种震动，现无常

xiàng yī wàn liù qiānrén jiē dé wú shēng fǎ rěn qī bǎi bǐ qiū sān
相。一万六千人皆得无生法忍，七百比丘、三

qiānyōu pó sè sì wànyōu pó yí liù shí yì nà yóu tā liù yù zhūtiān
千优婆塞、四万优婆夷、六十亿那由他六欲诸天

yuǎnchén lí gòu yú zhū fǎ zhōng dé fǎ yǎnjìng
远尘离垢，于诸法中得法眼净。

ěr shí ā náncóngzuò ér qǐ piāntǎn yòujiān yòu xī zhuó
尔时，阿难从座而起，偏袒右肩，右膝著

dì bó fó yán shì zūn hé yīn yuán gù rú shì dà dì liù zhǒng
地，白佛言：“世尊！何因缘故，如是大地六种

zhèndòng fó gào ā nán wǒ shuō fú tián wú chā bié xiàng gù
震动？”佛告阿难：“我说福田无差别相，故

xiàn sī ruì wǎng xī zhū fó yì yú cǐ chù zuò rú shì shuō fú tián zhī
现斯瑞。往昔诸佛亦于此处，作如是说福田之

xiàng lì yì zhòngshēng shí fāng shì jiè liù zhǒngzhèndòng
相，利益众生，十方[31]世界六种震动。”

shè lì fú bó fó yán shì zūn wénshū shī lì shì bù kě sī
舍利弗白佛言：“世尊！文殊师利是不可思

[30] 丽藏本：减；永乐北藏本及龙藏本：无减
[31] 丽藏本：一切；永乐北藏本及龙藏本：十方

yì hé yǐ gù suǒshuō fǎ xiàng bù kě sī yì
议。何以故？所说法相，不可思议。”

fó gàowén shū shī lì rú shì rú shì rú shè lì fú yán
佛告文殊师利：“如是！如是！如舍利弗言，

rǔ zhī suǒshuō shí bù[32] sī yì
汝之所说，实不思议。”

wén shū shī lì bó fó yán shì zūn bù[33] sī yì bù kě shuō
文殊师利白佛言：“世尊！不思议不可说，

sī yì yì bù kě shuō rú shì sī yì bù sī yì xìng jù bù kě shuō
思议亦不可说。如是思议、不思议性俱不可说，

yī qiè shēngxiàng fēi kě[34] sī yì yì fēi bù kě sī yì
一切声相，非可思议亦非不可思议。”

fó yán rǔ rù bù sī yì sān mèi yé
佛言：“汝入不思议三昧耶？”

wén shū shī lì yán fú yě shì zūn wǒ jí bù sī yì
文殊师利言：“不也，世尊！我即不思议，

bú jiàn yǒu xīn néng sī yì zhě yún hé ér yán rù bù sī yì sān mèi
不见有心能思议者。云何而言入不思议三昧？

wǒ chū fā xīn yù rù shì dìng ér jīn sī wéi shí wú xīn xiàng ér rù sān
我初发心欲入是定，而今思惟，实无心相而入三

mèi rú rén xué shè jiǔ xí zé qiǎo hòu suī wú xīn yǐ jiǔ xí gù
昧。如人学射，久习则巧，后虽无心，以久习故，

jiàn fā jiē zhōng wǒ yì rú shì chūxué bù sī yì sān mèi xì xīn yī
箭发皆中。我亦如是，初学不思议三昧，系心一

yuán ruò jiǔ xí chéng jiù gèng wú xīn xiǎng héng yǔ dìng jù
缘，若久习成就，更无心想，恒与定俱。”

shè lì fú yù wén shū shī lì yán gèngyǒushèngmiào jì mièdìng
舍利弗语文殊师利言：“更有胜妙寂灭定

fǒu
不？”

wén shū shī lì yán ruò yǒu bù sī yì dìngzhě rǔ kě wènyán
文殊师利言：“若有不思议定者，汝可问言：

gèngyǒu jì mièdìng fǒu rú wǒ yì jiě bù kě sī yì dìngshàng
‘更有寂灭定不？’如我意解，不可思议定尚

[32] 丽藏本：不可；永乐北藏本及龙藏本：不
[33] 丽藏本：不可；永乐北藏本及龙藏本：不
[34] 丽藏本：非；永乐北藏本及龙藏本：非可

bù kě dé yún hé wèn yǒu jì miè dìng hū
不可得，云何问有寂灭定乎？”

shè lì fú yán bù sī yì dìng bù kě dé yé
舍利弗言：“不[35]思议定不可得耶？”

wén shū shī lì yán sī yì dìng zhě shì kě dé xiàng bù kě
文殊师利言：“思议定者，是可得相；不可

sī yì dìng zhě bù kě dé xiàng yī qiè zhòng shēng shí chéng jiù bù sī
思议定者，不可得相。一切众生实成就不思

yì dìng hé yǐ gù yī qiè xīn xiàng jí fēi xīn gù shì míng bù sī
议定。何以故？一切心相即非心故，是名不思

yì dìng shì gù yī qiè zhòng shēng xiàng jí bù sī yì sān mèi xiàng děng
议定。是故一切众生相及不思议三昧相，等

wú fēn bié
无分别。”

fó zàn wén shū shī lì yán shàn zāi shàn zāi rǔ yú zhū fó
佛赞文殊师利言：“善哉！善哉！汝于诸佛

jiǔ zhí shàn gēn jìng xiū fàn xíng nǎi néng yǎn shuō shèn shēn sān mèi
久植[36]善根，净修梵行，乃能演说甚深三昧。

rǔ jīn ān zhù rú shì bō rě bō luó mì zhōng
汝今安住如是般若波罗蜜中。”

wén shū shī lì yán ruò wǒ zhù bō rě bō luó mì zhōng néng zuò
文殊师利言：“若我住般若波罗蜜中，能作

shì shuō jí shì yǒu xiǎng biàn zhù wǒ xiǎng ruò zhù yǒu xiǎng wǒ xiǎng
是说，即是有想，便住我想。若住有想、我想

zhōng zhě bō rě bō luó mì biàn yǒu chù suǒ bō rě bō luó mì ruò zhù
中者，般若波罗蜜便有处所。般若波罗蜜若住

yú wú yì shì wǒ xiǎng yì míng chù suǒ lí cǐ èr chù zhù wú
于无，亦是我想，亦名处所。离此二处，住无

suǒ zhù rú zhū fó zhù ān chǔ jì miè fēi sī yì jìng jiè rú shì bù
所住，如诸佛住，安处寂灭非思议境界。如是不

sī yì míng bō rě bō luó mì zhù chù bō rě bō luó mì chù yī qiè
思议，名般若波罗蜜住处。般若波罗蜜处，一切

fǎ wú xiàng yī qiè fǎ wú zuò bō rě bō luó mì jí bù sī yì bù
法无相，一切法无作。般若波罗蜜即不思议，不

sī yì jí fǎ jiè fǎ jiè jí wú xiàng wú xiàng jí bù sī yì bù
思议即法界，法界即无相，无相即不思议，不

[35] 丽藏本：不可；永乐北藏本及龙藏本：不
[36] 丽藏本：殖；永乐北藏本及龙藏本：植

sī yì jí bō rě bō luó mì bō rě bō luó mì fǎ jiè wú èr wú bié
思议即般若波罗蜜。般若波罗蜜、法界无二无别，

wú èr wú bié jí fǎ jiè fǎ jiè jí wú xiàng wú xiàng jí bō rě bō
无二无别即法界，法界即无相，无相即般若波

luó mì jiè bō rě bō luó mì jiè jí bù sī yì jiè bù sī yì jiè jí
罗蜜界。般若波罗蜜界即不思议界，不思议界即

wú shēng wú miè jiè wú shēng wú miè jiè jí bù sī yì jiè
无生无灭界，无生无灭界即不思议界。”

wén shū shī lì yán rú lái jiè jí wǒ jiè jí bú èr xiàng
文殊师利言：“如来界及我界，即不二相。

rú shì xiū bō rě bō luó mì zhě zé bù qiú pú tí hé yǐ gù pú tí
如是修般若波罗蜜者则不求菩提。何以故？菩提

xiàng lí jí bō rě bō luó mì gù shì zūn ruò zhī wǒ xiàng ér bù kě
相离即[37]般若波罗蜜故。世尊！若知我相而不可

zhuó wú zhī wú zhuó shì fó suǒ zhī bù kě sī yì wú zhī wú zhuó
著，无知无著是佛所知。不可思议无知无著，

jí fó suǒ zhī hé yǐ gù zhī tǐ běnxìng wú suǒ yǒuxiàng yún hé
即佛所知。何以故？知体本性无所有相。云何

néngzhuǎn fǎ jiè ruò zhī běnxìng wú tǐ wú zhuózhě jí míng wú wù
能转法界？若知本性无体无著者，即名无物。

ruò wú yǒu wù shì wú chùsuǒ wú yī wú zhù wú yī wú zhù jí wú
若无有物，是无处所，无依无住。无依无住即无

shēng wú miè wú shēng wú miè jí shì yǒuwéi wú wéigōng dé ruò rú shì
生无灭，无生无灭即是有为无为功德。若如是

zhī zé wú xīn xiǎng wú xīn xiǎngzhě yún hé dāng zhī yǒuwéi wú wéi
知，则无心想。无心想者，云何当知有为无为

gōng dé wú zhī jí bù sī yì bù sī yì zhě shì fó suǒ zhī yì wú
功德？无知即不思议，不思议者是佛所知，亦无

qǔ wú bù qǔ bú jiànsān shì qù lái děngxiàng bù qǔ shēngmiè jí zhū
取无不取，不见三世去来等相，不取生灭及诸

qǐ zuò yì bú duàn bù cháng rú shì zhī zhě shì míngzhèng zhì
起作，亦不断不常。如是知者，是名正智、

bù sī yì zhì rú xū kōng wú cǐ wú bǐ bù kě bǐ lèi wú hǎo
不思议智，如虚空，无此无彼，不可比类，无好

è wú děngděng wú xiàng wú mào
恶，无等等，无相无貌。”

[37] 丽藏本：即是；永乐北藏本及龙藏本：即

fó gàowénshū shī lì ruò rú shì zhī míng bú tuì zhì
佛告文殊师利：“若如是知，名不退智。”

wénshū shī lì yán wú zuò zhì míng bú tuì zhì yóu rú jīn kuàng
文殊师利言：“无作智名不退智，犹如金矿

xiān jiā chuí dǐng fāng zhī hǎo è ruò bú chuí dǐng wú néng
[38]，先加槌[39]打，方知好恶。若不槌[40]打，无能

zhī zhě bú tuì zhì xiàng yì fù rú shì yàoxíngjìng jiè bú niàn bù zhuó
知者。不退智相亦复如是，要行境界，不念不著，

wú qǐ wú zuò jù zú bú dòng bù shēng bú miè ěr nǎi xiǎnxiàn
无起无作，具足不动，不生不灭，尔乃显现。”

ěr shí fó gàowénshū shī lì yán rú zhū rú lái zì shuō jǐ
尔时，佛告文殊师利言：“如诸如来自说己

zhì shéidāngnéng xìn
智，谁当能信？”

wénshū shī lì yán rú shì zhì zhě fēi niè pán fǎ fēi shēng
文殊师利言：“如是智者，非涅槃法，非生

sǐ fǎ shì jì mièxíng shì wú dòngxíng bú duàn tān yù chēn huì
死法，是寂灭行，是无动行，不断贪欲、瞋恚、

yú chī yì fēi bú duàn hé yǐ gù wú jìn wú miè bù lí shēng
愚痴，亦非不断。何以故？无尽无灭，不离生

sǐ yì fēi bù lí bù xiū dào fēi bù xiū dào zuò shì jiě zhě míngwéi
死亦非不离，不修道非不修道，作是解者名为

zhèng xìn
正信。”

fó gàowénshū shī lì yán shàn zāi shàn zāi rú rǔ suǒshuō
佛告文殊师利言：“善哉！善哉！如汝所说，

shēn jiě sī yì
深解斯义。”

ěr shí mó hē jiā shè bó fó yán shì zūn yú dāng lái shì
尔时，摩诃迦叶白佛言：“世尊！于当来世，

ruòshuō rú shì shènshēnzhèng fǎ shéinéng xìn jiě rú wénshòuxíng
若说如是甚深正法，谁能信解如闻受行？”

fó gào jiā shè jīn cǐ huì zhōng bǐ qiū bǐ qiū ní yōu pó
佛告迦叶：“今此会中比丘、比丘尼、优婆

[38] 丽藏本：铤；永乐北藏本及龙藏本：矿
[39] 丽藏本：锤；永乐北藏本及龙藏本：槌
[40] 丽藏本：治；永乐北藏本及龙藏本：槌

sè yōu pó yí dé wén cǐ jīng zhě rú shì rén děng yú wèi lái shì
塞、优婆夷，得闻此经者，如是人等，于未来世
ruò wén shì fǎ bì néng xìn jiě yú shènshēn bō rě bō luó mì nǎi néng
若闻是法，必能信解于甚深般若波罗蜜，乃能
dú sòng xìn jiě shòu chí yì wèi tā rén fēn bié yǎnshuō pì rú zhǎngzhě
读诵信解受持，亦为他人分别演说。譬如长者
shī mó ní bǎo yōuchóu kǔ nǎo hòuruò huán dé xīn shènhuān xǐ
失摩尼宝，忧愁苦恼。后若还得，心甚欢喜。
rú shì jiā shè bǐ qiū bǐ qiū ní yōu pó sè yōu pó yí děng
如是，迦叶！比丘、比丘尼、优婆塞、优婆夷等，
yì fù rú shì yǒu xìn yào xīn ruò bù wén fǎ zé shēng kǔ nǎo
亦复如是，有信乐心，若不闻法，则生苦恼；
ruò dé wén shí xìn jiě shòu chí chángyào dú sòng shèn dà huān xǐ
若得闻时，信解受持，常乐读诵，甚大欢喜。
dāng zhī cǐ rén jí shì jiàn fó yì jí qīn jìn gòngyǎngzhū fó
当知此人即是见佛，亦即亲近供养诸佛。”

fó gào jiā shè pì rú dāo lì tiānshàng bō lì zhì duō luó shù
佛告迦叶：“譬如忉利天上波利质多罗树
pàochū chū shí shì zhōngzhū tiānjiàn shì shù yǐ jiē dà huān xǐ cǐ shù
疱初出时，是中诸天见是树已皆大欢喜，此树
bù jiǔ bì dāng kāi fū ruò bǐ qiū bǐ qiū ní yōu pó sè yōu pó
不久必当开敷。若比丘、比丘尼、优婆塞、优婆
yí dé wén bō rě bō luó mì néngshēng xìn jiě yì fù rú shì
夷，得闻般若波罗蜜，能生信解，亦复如是，
cǐ rén bù jiǔ yì dāng kāi fū yī qiè fó fǎ yú dāng lái shì yǒu bǐ
此人不久亦当开敷一切佛法。于当来世，有比
qiū bǐ qiū ní yōu pó sè yōu pó yí wén bō rě bō luó mì
丘、比丘尼、优婆塞、优婆夷，闻般若波罗蜜，
xìn shòu dú sòng xīn bù huǐ mò dāng zhī shì rén yǐ cóng cǐ huì tīngshòu
信受读诵，心不悔没，当知是人已从此会听受
shì jīng yì néngwèi rén jù luò chéng yì guǎngshuō liú bù dāng zhī shì
是经，亦能为人聚落城邑广说流布，当知是
rén fó suǒ hù niàn rú shì shènshēn bō rě bō luó mì zhōng yǒunéng xìn
人佛所护念。如是甚深般若波罗蜜中，有能信
yào wú yí huòzhě shì shànnán zǐ shàn nǚ rén yú guò qù zhū fó
乐无疑惑者，是善男子、善女人，于过去诸佛，

jiǔ yǐ xiū xué zhí zhū[41] shàngēn pì rú yǒu rén yǐ shǒu chuān zhū
久已修学，植诸善根。譬如有人以手穿珠，

hū yù wú shàngzhēn mó ní bǎo xīn dà huān xǐ dāng zhī shì rén bì
忽遇无上真摩尼宝，心大欢喜，当知是人必

yǐ céngjiàn
已曾见。

rú shì jiā shè ruò shànnán zǐ shàn nǚ rén xiū xué yú
“如是，迦叶，若善男子、善女人，修学余

fǎ hū rán dé wénshènshēn bō rě bō luó mì néngshēnghuān xǐ
法，忽然得闻甚深般若波罗蜜，能生欢喜，

yì fù rú shì dāng zhī cǐ rén yǐ céngwén gù ruò yǒuzhòngshēng
亦复如是。当知此人，已曾闻故。若有众生

dé wénshènshēn bō rě bō luó mì xīn néng xìn shòu shēng dà huān xǐ
得闻甚深般若波罗蜜，心能信受，生大欢喜，

rú shì rén děng yì céng qīn jìn wú shù zhū fó cóngwén bō rě bō luó
如是人等，亦曾亲近无数诸佛，从闻般若波罗

mì yǐ xiū xué gù pì rú yǒu rén xiān suǒ jīng jiàn chéng yì jù luò
蜜，已修学故。譬如有人，先所经见城邑聚落，

hòu ruò wén rén zàn tàn bǐ chéng suǒ yǒu yuán yuàn zhǒngzhǒng chí quán
后若闻人赞叹彼城所有园苑、种种池泉、

huāguǒ lín shù nán nǚ rén mín jiē kě ài yào shì rén wén yǐ jí dà
华果林树、男女人民皆可爱乐，是人闻已，即大

huān xǐ gèngquàn lìng shuō shì chéngyuányuànzhònghǎoyán shì zá huā
欢喜，更劝令说是城园苑众好严饰，杂华

chí quánduō zhū gānguǒ zhǒngzhǒngzhēnmiào yī qiè ài yào shì rén dé
池泉多诸甘果，种种珍妙一切爱乐。是人得

wén zhòngshènhuān xǐ rú shì zhī rén jiē céngjiàn gù ruò shàn
闻，重甚欢喜。如是之人，皆曾见故。若善

nán zǐ shàn nǚ rén yǒuwén bō rě bō luó mì xìn xīn tīngshòu
男子、善女人，有闻般若波罗蜜，信心听受，

néngshēnghuān xǐ yàowén bú yàn ér gèngquànshuō dāng zhī cǐ
能生欢喜，乐闻不厌，而更劝说，当知此

bèi yǐ cóngwénshū shī lì céngwén rú shì bō rě bō luó mì gù
辈，已从文殊师利曾闻如是般若波罗蜜故。”

jiā shè bó fó yán shì zūn ruò jiāng lái shì shànnán zǐ shàn
迦叶白佛言：“世尊！若将来世善男子、善

[41] 丽藏本：殖众；永乐北藏本及龙藏本：植诸

nǚ rén dé wén shì shènshēn bō rě bō luó mì xìn yàotīngshòu yǐ
女人，得闻是甚深般若波罗蜜，信乐听受。以
shì xiàng gù dāng zhī cǐ rén yì yú guò qù fó suǒ céngwén xiū xué
是相故，当知此人，亦于过去佛所曾闻修学。”
wénshū shī lì bó fó yán shì zūn fó shuōzhū fǎ wú zuò
文殊师利白佛言：“世尊！佛说诸法，无作
wú xiàng dì yī jì miè ruòshànnán zǐ shàn nǚ rén yǒunéng rú shì
无相，第一寂灭。若善男子、善女人有能如是
dì liǎo sī yì rú wén ér[42] shuō wéi zhū rú lái zhī suǒ zàn tàn bù
谛了斯义，如闻而[42]说，为诸如来之所赞叹。不
wéi fǎ xiàng shì jí fó shuō yì shì chì rán bō rě bō luó mì xiàng
违法相，是即佛说，亦是炽然般若波罗蜜相，
yì míng chì rán jù zú fó fǎ tōng dá shí xiàng bù kě sī yì
亦名炽燃具足佛法，通达实相，不可思议。”
fó gàowénshū shī lì wǒ běnxíng pú sà dào shí xiū zhūshàn
佛告文殊师利：“我本行菩萨道时，修诸善
gēn yù zhù ā wéiyuè zhì dì dāngxué bō rě bō luó mì yù chéng
根，欲住阿惟越致[43]地，当学般若波罗蜜；欲成
ā nòuduō luó sānmiǎosān pú tí dāngxué bō rě bō luó mì ruòshàn
阿耨多罗三藐三菩提，当学般若波罗蜜。若善
nán zǐ shàn nǚ rén yù jiě yī qiè fǎ xiàng yù zhī yī qiè zhòngshēng
男子、善女人，欲解一切法相，欲知一切众生
xīn jiè jiē xī tóngděng dāngxué bō rě bō luó mì wénshū shī lì
心界皆悉同等，当学般若波罗蜜。文殊师利，
yù xué yī qiè fó fǎ jù zú wú ài dāngxué bō rě bō luó mì yù xué
欲学一切佛法具足无碍，当学般若波罗蜜。欲学
yī qiè fó chéng ā nòuduō luó sānmiǎosān pú tí shí xiànghǎowēi yí
一切佛成阿耨多罗三藐三菩提时，相好威仪
wú liàng fǎ shì dāngxué bō rě bō luó mì yù zhī yī qiè fó bù
无量法式，当学般若波罗蜜。欲知一切佛不[44]
chéng ā nòuduō luó sānmiǎosān pú tí yī qiè fǎ shì jí zhū wēi yí
成阿耨多罗三藐三菩提一切法式及诸威仪，
dāngxué bō rě bō luó mì hé yǐ gù shì kōng fǎ zhōng bú jiànzhū
当学般若波罗蜜。何以故？是空法中，不见诸

[42] 丽藏本：如；永乐北藏本及龙藏本：而
[43] 丽藏本：阿鞞跋致；永乐北藏本及龙藏本：阿惟越致
[44] 丽藏本：不；永乐北藏本及龙藏本：得；校勘：不

fó pú tí děng gù ruò shànnán zǐ shàn nǚ rén yù zhī rú shì děng
佛菩提等故。若善男子、善女人，欲知如是等
xiàng wú yí huòzhě dāngxué bō rě bō luó mì hé yǐ gù bō rě
相无疑惑者，当学般若波罗蜜。何以故？般若
bō luó mì bú jiàn zhū fǎ ruò shēng ruò miè ruò gòu ruò jìng shì gù shàn
波罗蜜不见诸法若生若灭、若垢若净。是故善
nán zǐ shàn nǚ rén yīngzuò rú shì xué bō rě bō luó mì yù zhī yī
男子、善女人，应作如是学般若波罗蜜。欲知一
qiè fǎ wú guò qù wèi lái xiàn zài děngxiàng dāngxué bō rě bō luó
切法无过去、未来、现在等相，当学般若波罗
mì hé yǐ gù fǎ jiè xìngxiàng wú qù lái xiàn zài gù yù
蜜。何以故？法界性相无去、来、现在[45]故。欲
zhī yī qiè fǎ tóng rù fǎ jiè xīn wú guà ài dāngxué bō rě bō luó mì
知一切法同入法界心无罣碍，当学般若波罗蜜。
yù dé sānzhuàn shí èr xíng fǎ lún yì zì zhèng zhī ér bù qǔ zhuó
欲得三转十二行法轮，亦自证知而不取著，
dāngxué bō rě bō luó mì yù dé cí xīn biàn fù yī qiè zhòngshēng ér
当学般若波罗蜜。欲得慈心遍覆一切众生而
wú xiàn qí yì bú zuòniànyǒuzhòngshēngxiàng dāngxué bō rě bō luó
无限齐，亦不作念有众生相，当学般若波罗
mì yù dé yú yī qiè zhòngshēng bù qǐ zhēng lùn yì fù bù qǔ wú
蜜。欲得于一切众生不起诤论，亦复不取无
zhēng lùn xiàng dāngxué bō rě bō luó mì yù zhī shì chù fēi chù shí
诤论相，当学般若波罗蜜。欲知是处非处、十
lì wú wèi zhù fó zhì huì dé wú ài biàn dāngxué bō rě bō luó mì
力、无畏，住佛智慧得无碍辩，当学般若波罗蜜。”

ěr shí wénshū shī lì bó fó yán shì zūn wǒ guānzhèng fǎ
尔时，文殊师利白佛言：“世尊！我观正法，
wú wéi wú xiàng wú dé wú lì wú shēng wú miè wú lái wú qù
无为无相，无得无利，无生无灭，无来无去，
wú zhī zhě wú jiàn zhě wú zuò zhě bú jiàn bō rě bō luó mì yì
无知者，无见者，无作者。不见般若波罗蜜，亦
bú jiàn bō rě bō luó mì jìng jiè fēi zhèng fēi bú zhèng bú zuò xì lùn
不见般若波罗蜜境界，非证非不证，不作戏论，
wú yǒu fēn bié yī qiè fǎ wú jìn lí jìn wú fán fū fǎ wú shēngwén
无有分别。一切法无尽离尽，无凡夫法，无声闻

[45] 丽藏本：三世；永乐北藏本及龙藏本：去、来、现在

fǎ wú pì zhī fó fǎ fó fǎ fēi dé fēi bù dé bù shěshēng sǐ
法，无辟支佛法、佛法，非得非不得，不舍 生 死，

bú zhèng niè pán fēi sī yì fēi bù sī yì fēi zuò fēi bú zuò fǎ
不 证 涅槃，非思议非不思议，非作非不作，法

xiàng rú shì bù zhī yún hé dāngxué bō rě bō luó mì
相 如是，不知云何 当 学般若波罗蜜？”

ěr shí fó gàowénshū shī lì ruònéng rú shì zhī zhū fǎ xiàng
尔时，佛告文殊师利：“若 能 如是知诸法 相，

shì míngxué bō rě bō luó mì pú sà mó hē sà ruò yù xué pú tí zì
是名 学[46] 般若波罗蜜。菩萨摩诃萨若欲学菩提自

zài sānmèi dé shì sānmèi yǐ zhàomíng yī qiè shènshēn fó fǎ jí zhī
在三昧，得是三昧已，照 明一切 甚 深佛法及知

yī qiè zhū fó míng zì yì xī liǎo dá zhū fó shì jiè wú yǒuzhàng ài
一切诸佛 名 字，亦悉了达诸佛世界无有 障 碍，

dāng rú wénshū shī lì suǒshuō bō rě bō luó mì zhōngxué
当 如文殊师利所 说 般若波罗蜜 中 学。”

wénshū shī lì bó fó yán shì zūn hé gù míng bō rě bō luó
文殊师利白佛言：“世尊！何故[47] 名 般若波罗

mì
蜜？”

fó yán bō rě bō luó mì wú biān wú jì wú míng wú xiàng
佛言：“般若波罗蜜无边无际，无 名 无 相，

fēi sī liáng wú guī yī wú zhōuzhǔ wú fàn wú fú wú huì wú míng
非思 量，无归依，无 洲 渚，无犯无福，无晦无 明，

rú fǎ jiè wú yǒu fēn qí yì wú xiànshù shì míng bō rě bō luó mì
如[48] 法界无有分齐亦无限数，是名 般若波罗蜜，

yì míng pú sà mó hē sà xíngchù fēi chù fēi bù xíngchù xī rù yī
亦名 菩萨摩诃萨行处。非处[49] 非不行处，悉入一

shèng míng fēi xíngchù hé yǐ gù wú niàn wú zuò gù
乘，名非行处，何以故？无念无作故。”

wénshū shī lì bó fó yán shì zūn dāngyún hé xíngnéng sù dé
文殊师利白佛言：“世尊！当 云何行 能 速得

ā nòuduō luó sānmiǎosān pú tí
阿耨多罗三 藐 三菩提？”

---

[46] 丽藏本：当学；永乐北藏本及龙藏本：学
[47] 丽藏本：何以故；永乐北藏本及龙藏本：何故
[48] 丽藏本：犹如；永乐北藏本及龙藏本：如
[49] 丽藏本：处；永乐北藏本及龙藏本：行；校勘：处

fó yán wénshū shī lì rú bō rě bō luó mì suǒshuōxíng
佛言：“文殊师利，如般若波罗蜜所说行，

néng sù dé ā nòuduō luó sānmiǎosān pú tí fù yǒu yī xíngsānmèi
能速得阿耨多罗三藐三菩提。复有一行三昧，

ruòshànnán zǐ shàn nǚ rén xiū shì sānmèizhě yì sù dé ā nòuduō
若善男子、善女人修是三昧者，亦速得阿耨多

luó sānmiǎosān pú tí
罗三藐三菩提。”

wénshū shī lì yán shì zūn yún hé míng yī xíngsānmèi
文殊师利言：“世尊！云何名一行三昧？”

fó yán fǎ jiè yī xiàng xì yuán fǎ jiè shì míng yī xíngsān
佛言：“法界一相，系缘法界，是名一行三

mèi ruòshànnán zǐ shàn nǚ rén yù rù yī xíngsānmèi dāngxiān
昧。若善男子、善女人，欲入一行三昧，当先

wén bō rě bō luó mì rú shuō xiū xué ránhòunéng rù yī xíngsānmèi
闻般若波罗蜜，如说修学，然后能入一行三昧。

rú fǎ jiè yuán bú tuì bú huài bù sī yì wú ài wú xiàng shàn
如法界缘，不退不坏，不思议，无碍无相。善

nán zǐ shàn nǚ rén yù rù yī xíngsānmèi yīngchǔkōngxián shè
男子、善女人，欲入一行三昧，应处空闲，舍

zhūluàn yì bù qǔ xiàngmào xì xīn yī fó zhuānchēngmíng zì
诸乱意，不取相貌，系心一佛，专称名字，

suí fó fāngsuǒ duānshēnzhèngxiàng néng yú yī fó niànniànxiāng xù
随佛方所，端身正向，能于一佛念念相续，

jí shì niànzhōngnéngjiànguò qù wèi lái xiàn zài zhū fó hé yǐ gù
即是念中能见过去、未来、现在诸佛。何以故？

niàn yī fó gōng dé wú liàng wú biān yì yǔ wú liàngzhū fó gōng dé wú
念一佛功德无量无边，亦与无量诸佛功德、无

èr bù sī yì fó fǎ děng wú fēn bié jiē shèng yī rú chéng zuì zhèng
二不思议佛法等无分别，皆乘一如，成最正

jué xī jù wú liànggōng dé wú liàngbiàn cái rú shì rù yī xíngsān
觉，悉具无量功德、无量辩才。如是入一行三

mèizhě jìn zhī héngshā zhū fó fǎ jiè wú chā bié xiàng ā nánsuǒwén
昧者，尽知恒沙诸佛法界无差别相。阿难所闻

fó fǎ dé niànzǒng chí biàn cái zhì huì yú shēngwénzhōng suī wéi zuì
佛法，得念总持辩才智慧，于声闻中虽为最

shèng yóuzhǔliàngshù zé yǒuxiàn ài ruò dé yī xíngsānmèi zhū jīng
胜，犹住量数则有限碍。若得一行三昧，诸经

fǎ mén yī yī fēn bié jiē xī liǎo zhī jué dìng wú ài zhòu yè cháng
法门一一分别，皆悉了知，决定无碍，昼夜 常

shuō zhì huì biàn cái zhōng bú duàn jué ruò bǐ ā nánduōwénbiàn cái
说，智慧辩才 终 不 断 绝。若比阿难多闻辩才，

bǎi qiānděng fēn bù jí qí yī pú sà mó hē sà yīngzuò shì niàn wǒ
百千 等 分不及其一。菩萨摩诃萨应作是念：‘我

dāng yún hé dài dé yī xíng sān mèi bù kě sī yì gōng dé wú liàng míng
当 云何逮得一行三昧不可思议 功 德无 量 名

chēng fó yán pú sà mó hē sà dāngniàn yī xíngsān mèi cháng
称 ？’佛言：‘菩萨摩诃萨 当 念一行三昧， 常

qín jīng jìn ér bú xiè dài rú shì cì dì jiànjiàn xiū xué zé néng dé
勤精进而不懈怠。’如是次第渐渐修学，则 能 得

rù yī xíngsān mèi bù kě sī yì gōng dé zuòzhèng chúbàngzhèng fǎ
入一行三昧，不可思议 功 德作 证 ，除 谤 正 法

bú xìn è yè zhòng zuì zhàngzhě suǒ bù néng rù
不信、恶业 重 罪 障 者所不 能 入。

fù cì wénshū shī lì pì rú yǒu rén dé mó ní zhū shì
“复次，文殊师利，譬如有人得摩尼珠，示

qí zhū shī zhū shī dá yán cǐ shì wú jià zhēn mó ní bǎo jí qiú
其珠师。珠师答言：‘此是无价 真 摩尼宝。’即求

shī yán wèi wǒ zhì mó wù shī guāng sè zhū shī zhì yǐ suí
师言：‘为我治磨， 勿失 光 色。’珠师治已，随

qí mó shí zhū sè guāngmíngyìngchèbiǎo lǐ wénshū shī lì ruòyǒu
其磨时，珠色 光 明映彻表里。文殊师利，若有

shànnán zǐ shàn nǚ rén xiū xué yī xíngsān mèi bù kě sī yì gōng dé
善男子、善女人，修学一行三昧不可思议 功 德

wú liàngmíngchēng suí xiū xué shí zhī zhū fǎ xiàng míng dá wú ài
无 量 名 称 ，随修学时，知诸法 相 ，明达无碍，

gōng dé zēngzhǎng yì fù rú shì wénshū shī lì pì rú rì lún
功 德 增 长 ，亦复如是。文殊师利，譬如日轮，

guāngmíngbiànmǎn wú yǒujiǎnxiàng ruò dé yī xíngsān mèi xī néng
光 明 遍 满，无有减 相 。若得一行三昧，悉 能

jù zú yī qiè gōng dé wú yǒuquēshǎo yì fù rú shì zhàomíng fó
具足一切 功 德，无有缺 少 ，亦复如是。照 明 佛

fǎ rú rì lún guāng
法，如日轮 光 。

wénshū shī lì wǒ suǒshuō fǎ jiē shì yī wèi lí wèi jiě
“文殊师利，我所 说 法，皆是一味离味、解

tuō wèi jì miè wèi ruò shànnán zǐ shàn nǚ rén dé shì yī xíngsānmèi
脱味、寂灭味。若善男子、善女人得是一行三昧
zhě qí suǒyǎnshuō yì shì yī wèi lí wèi jiě tuō wèi jì miè wèi
者，其所演说亦是一味离味、解脱味、寂灭味，
suí shùnzhèng fǎ wú cuòmiùxiàng wénshū shī lì ruò pú sà mó hē
随顺正法，无错谬相。文殊师利，若菩萨摩诃
sà dé shì yī xíngsānmèi jiē xī mǎn zú zhùdào zhī fǎ sù dé ā nòu
萨得是一行三昧，皆悉满足助道之法，速得阿耨
duō luó sānmiǎosān pú tí
多罗三藐三菩提。

fù cì wénshū shī lì pú sà mó hē sà bú jiàn fǎ jiè yǒu
“复次，文殊师利，菩萨摩诃萨不见法界有
fēn bié xiàng jí yǐ yī xiàng sù dé ā nòuduō luó sānmiǎosān pú tí
分别相及以一相，速得阿耨多罗三藐三菩提
xiàng bù kě sī yì shì pú tí zhōng yì wú dé fó rú shì zhī zhě
相，不可思议，是菩提中亦无得佛，如是知者，
sù dé ā nòuduō luó sānmiǎosān pú tí ruò xìn yī qiè fǎ xī shì fó
速得阿耨多罗三藐三菩提。若信一切法悉是佛
fǎ bù shēngjīng bù yì bù yí huò rú shì rěn zhě sù dé ā nòuduō
法，不生惊怖亦不疑惑，如是忍者，速得阿耨多
luó sānmiǎosān pú tí
罗三藐三菩提。”

wénshū shī lì bó fó yán shì zūn yǐ rú shì yīn sù dé
文殊师利白佛言：“世尊！以如是因，速得
ā nòuduō luó sānmiǎosān pú tí yé
阿耨多罗三藐三菩提耶？”

fó yán dé ā nòuduō luó sānmiǎosān pú tí bù yǐ yīn dé
佛言：“得阿耨多罗三藐三菩提，不以因得，
bù yǐ fēi yīn dé hé yǐ gù bù sī yì jiè bù yǐ yīn dé bù
不以非因得。何以故？不思议界，不以因得，不
yǐ fēi yīn dé ruò shànnán zǐ shàn nǚ rén wén rú shì shuō bù shēng
以非因得。若善男子、善女人闻如是说，不生
xiè dài dāng zhī shì rén yǐ[50] yú xiān fó zhòngzhū shàngēn shì gù
懈怠，当知是人，已[50]于先佛种诸善根。是故，
bǐ qiū bǐ qiū ní wénshuō shì shènshēn bō rě bō luó mì bù shēngjīng
比丘、比丘尼闻说是甚深般若波罗蜜不生惊

[50] 丽藏本：已；永乐北藏本及龙藏本：以；校勘：已

bù jí shì cóng fó chū jiā ruò yōu pó sè yōu pó yí dé wén rú
怖，即是从佛出家。若优婆塞、优婆夷，得闻如
shì shènshēn bō rě bō luó mì xīn bù jīng bù jí shì chéng jiù zhēn guī
是甚深般若波罗蜜心不惊怖，即是成就真归
yī chù
依处。

wén shū shī lì ruò shànnán zǐ shàn nǚ rén bù xí shènshēn
“文殊师利，若善男子、善女人不习甚深
bō rě bō luó mì jí shì bù xiū fó shèng pì rú dà dì yī qiè yào
般若波罗蜜，即是不修佛乘。譬如大地，一切药
mù jiē yī dì shēngzhǎng wén shū shī lì pú sà mó hē sà yì fù rú
木皆依地生长，文殊师利，菩萨摩诃萨亦复如
shì yī qiè shàngēn jiē yī bō rě bō luó mì ér dé zēngzhǎng yú ā
是，一切善根皆依般若波罗蜜而得增长，于阿
nòuduō luó sānmiǎosān pú tí bù xiāngwéi bèi
耨多罗三藐三菩提不相违背。”

ěr shí wén shū shī lì bó fó yán shì zūn cǐ yán fú tí
尔时，文殊师利白佛言：“世尊！此阎浮提
chéng yì jù luò dāng yú hé chùyǎnshuō rú shì shènshēn bō rě bō luó
城邑聚落，当于何处演说如是甚深般若波罗
mì
蜜？”

fó gàowén shū shī lì jīn cǐ huì zhōng ruò yǒu rén wén bō rě
佛告文殊师利：“今此会中，若有人闻般若
bō luó mì jiē fā shì yán yú wèi lái shì cháng dé yǔ bō rě bō luó
波罗蜜皆发誓言：‘于未来世，常得与般若波罗
mì xiāngyìng cóng shì xìn jiě wèi lái shì zhōngnéngtīng shì jīng dāng
蜜相应。’从是信解，未来世中能听是经。当
zhī cǐ rén bù cóng yú xiǎoshàngēnzhōng lái suǒnéngkānshòu wén
知此人，不从余小善根中来，所能堪受，闻
yǐ huān xǐ wén shū shī lì ruò fù yǒu rén cóng rǔ tīng shì bō rě
已欢喜。文殊师利，若复有人，从汝听是般若
bō luó mì yīngzuò shì yán cǐ bō rě bō luó mì zhōng wú shēngwén
波罗蜜，应作是言：‘此般若波罗蜜中，无声闻
fǎ[51] pì zhī fó fǎ pú sà fǎ fó fǎ[52] yì wú fán fū shēngmiè
法[51]、辟支佛法、菩萨法、佛法[52]，亦无凡夫生灭

[51] 丽藏本：闻；永乐北藏本及龙藏本：闻法
[52] 丽藏本：佛法；永乐北藏本及龙藏本：菩萨法、佛法

děng fǎ
等法。’”

wén shū shī lì bó fó yán shì zūn ruò bǐ qiū bǐ qiū ní
文殊师利白佛言：“世尊！若比丘、比丘尼、

yōu pó sè yōu pó yí lái wèn wǒ yán yún hé rú lái shuō bō rě
优婆塞、优婆夷，来问我言：‘云何如来说般若

bō luó mì wǒ dāng dá yán yī qiè zhū fǎ wú zhēng lùn xiàng
波罗蜜？’我当答言：‘一切诸法无诤论相，

yún hé rú lái dāng shuō bō rě bō luó mì hé yǐ gù bú jiàn yǒu
云何如来当说般若波罗蜜？’何以故？不见有

fǎ kě yǔ[53] zhēng lùn yì wú zhòng shēng xīn shí néng zhī fù cì shì
法可与[53]诤论，亦无众生心识能知。复次，世

zūn wǒ dāng gèng shuō jiū jìng shí jì hé yǐ gù yī qiè fǎ xiàng tóng
尊！我当更说究竟实际。何以故？一切法相同

rù shí jì ā luó hàn wú bié shèng fǎ hé yǐ gù ā luó hàn fǎ
入实际，阿罗汉无别胜法。何以故？阿罗汉法、

fán fū fǎ bù yī bú yì gù fù cì shì zūn rú shì shuō fǎ
凡夫法，不一不异故。复次，世尊！如是说法，

wú yǒu zhòng shēng yǐ dé niè pán jīn dé dāng dé hé yǐ gù wú
无有众生已得涅槃、今得、当得。何以故？无

yǒu jué dìng zhòng shēng xiàng gù
有决定众生相故。”

wén shū shī lì yán ruò rén yù wén bō rě bō luó mì wǒ dāng
文殊师利言：“若人欲闻般若波罗蜜，我当

zuò rú shì shuō qí yǒu tīng zhě bú niàn bù zhuó wú wén wú dé
作如是说。其有听者，不念不著，无闻无得，

dāng rú huàn rén wú suǒ fēn bié rú shì shuō zhě shì zhēn shuō fǎ shì
当如幻人无所分别。如是说者，是真说法。是

gù tīng zhě mò zuò èr xiàng bù shě zhū jiàn ér xiū fó fǎ bù qǔ fó fǎ
故听者莫作二相，不舍诸见而修佛法，不取佛法，

bù shě fán fū fǎ hé yǐ gù fó jí fán fū èr fǎ xiàng kōng
不舍凡夫法。何以故？佛及凡夫，二法相空，

wú qǔ shě gù ruò rén wèn wǒ dāng zuò shì shuō rú shì ān wèi
无取舍故。若人问我，当作是说，如是安慰，

rú shì jiàn lì shàn nán zǐ shàn nǚ rén yīng rú shì wèn zuò rú shì
如是建立。善男子、善女人应如是问，作如是

[53] 丽藏本：与法；永乐北藏本及龙藏本：与

zhù xīn bú tuì mò dāng rú fǎ xiàng suí yuàn bō rě bō luó mì
住，心不退没[54]，当如法相随愿[55]般若波罗蜜
shuō
说。”

ěr shí shì zūn tàn wén shū shī lì yán shàn zāi shàn zāi
尔时，世尊叹文殊师利言[56]：“善哉！善哉！
rú rǔ suǒ shuō ruò shàn nán zǐ shàn nǚ rén yù jiàn zhū fó yīng xué
如汝所说。若善男子、善女人欲见诸佛，应学
rú shì bō rě bō luó mì yù qīn jìn zhū fó rú fǎ gòng yǎng yīng xué
如是般若波罗蜜。欲亲近诸佛，如法供养，应学
rú shì bō rě bō luó mì ruò yù yán rú lái shì wǒ shì zūn yīng xué rú
如是般若波罗蜜。若欲言如来是我世尊，应学如
shì bō rě bō luó mì ruò yù yán rú lái fēi wǒ shì zūn yì yīng xué rú
是般若波罗蜜。若欲言[57]如来非我世尊，亦应学如
shì bō rě bō luó mì ruò yù chéng ā nòu duō luó sān miǎo sān pú tí
是般若波罗蜜。若欲成阿耨多罗三藐三菩提，
yīng xué rú shì bō rě bō luó mì ruò yù bù chéng ā nòu duō luó sān
应学如是般若波罗蜜。若欲不成阿耨多罗三
miǎo sān pú tí yì yīng xué rú shì bō rě bō luó mì ruò yù chéng jiù
藐三菩提，亦应学如是般若波罗蜜。若欲成就
yī qiè sān mèi yīng xué rú shì bō rě bō luó mì ruò yù bù chéng jiù
一切三昧，应学如是般若波罗蜜。若欲不成就
yī qiè sān mèi yì yīng xué rú shì bō rě bō luó mì hé yǐ gù wú
一切三昧，亦应学如是般若波罗蜜。何以故？无
zuò sān mèi wú yì xiàng gù yī qiè fǎ wú shēng wú chū gù ruò yù zhī
作三昧无异相故，一切法无生无出故。若欲知
yī qiè fǎ jiǎ míng yīng xué rú shì bō rě bō luó mì ruò yù zhī yī qiè
一切法假名，应学如是般若波罗蜜。若欲知一切
zhòng shēng xiū pú tí dào bù qiú pú tí xiàng xīn bú tuì mò yīng
众生修菩提道，不求[58]菩提相，心不退没，应
xué rú shì bō rě bō luó mì hé yǐ gù yī qiè fǎ jiē pú tí xiàng
学如是般若波罗蜜。何以故？一切法皆菩提相

[54] 丽藏本：不没；永乐北藏本及龙藏本：没
[55] 丽藏本：顺；永乐北藏本及龙藏本：愿
[56] 丽藏本：利；永乐北藏本及龙藏本：利言
[57] 丽藏本：言；永乐北藏本及龙藏本：欲言
[58] 丽藏本：不求；永乐北藏本：不来；龙藏本：本来；校勘：不求

gù ruò yù zhī yī qiè zhòngshēngxíng fēi xíngxiàng fēi xíng jí pú tí
故。若欲知一切 众 生 行非行 相，非行即菩提，

pú tí jí fǎ jiè fǎ jiè jí shí jì xīn bú tuì mò yīngxué rú shì
菩提即法界，法界即实际，心不退没，应学如是

bō rě bō luó mì ruò yù zhī yī qiè rú lái shéntōngbiànhuà wú xiàng
般若波罗蜜。若欲知一切如来神 通 变 化，无 相

wú ài yì wú fāngsuǒ yīngxué rú shì bō rě bō luó mì
无碍亦无方所，应学如是般若波罗蜜。”

fó gàowén shū shī lì ruò bǐ qiū bǐ qiū ní yōu pó sè
佛告文殊师利：“若比丘、比丘尼、优婆塞、

yōu pó yí yù dé bú duò è qù dāngxué bō rě bō luó mì yī sì jù
优婆夷，欲得不堕恶趣，当 学般若波罗蜜一四句

jì shòu chí dú sòng wèi tā jiě shuō suí shùn shí xiàng rú shì shàn
偈，受持读诵，为他解说，随顺实 相。如是善

nán zǐ shàn nǚ rén dāng zhī jué dìng dé ā nòuduō luó sānmiǎosān pú
男子、善女人，当 知决定得阿耨多罗三 藐 三菩

tí zé zhù fó guó ruò wén rú shì bō rě bō luó mì bù jīng bú wèi
提，则住佛国。若闻如是般若波罗蜜，不惊不畏，

xīn shēng xìn jiě dāng zhī cǐ bèi fó suǒ yìn kě shì fó suǒxíng dà
心 生 信解，当 知此辈，佛所印可，是佛所行大

shèng fǎ yìn ruò shànnán zǐ shàn nǚ rén xué cǐ fǎ yìn chāoguò è
乘 法印。若善男子、善女人学此法印，超 过恶

qù bú rù shēngwén pì zhī fó dào yǐ chāoguò gù
趣，不入 声 闻、辟支佛道，以 超 过故。”

ěr shí dì shì sān shí sāntiān yǐ tiānmiàohuā yōu bō luó huā
尔时，帝释三十三天以天 妙 华，优钵罗华、

jū wù tóu huā fēn tuó lì huā tiānmàn tuó luó huāděng tiānzhān tán
拘物头华、分陀利华、天曼陀罗华 等，天 栴 檀

xiāng jí yú mò xiāng zhǒngzhǒng jīn bǎo zuò tiān jì yuè wèigòngyǎng
香 及余末 香，种 种 金宝，作天伎乐，为供 养

bō rě bō luó mì bìng zhū rú lái jí wén shū shī lì yǐ sàn qí shàng
般若波罗蜜并诸如来及文殊师利，以散其 上 。

zuò shì gòngyǎng yǐ yuàn wǒ chángwén bō rě bō luó mì fǎ yìn
作是供 养 已，“愿 我 常 闻般若波罗蜜法印。”

shì tí huán yīn fù zuò shì yuàn yuànyán fú tí shànnán zǐ shàn nǚ
释提 桓 因复作是愿：“愿 阎浮提善男子、善女

rén cháng shǐ dé wén shì jīng jué dìng fó fǎ jiē lìng xìn jiě shòu chí
人，常 使得闻是经决定佛法，皆令信解、受 持、

dú sòng wèi rén yǎnshuō yī qiè zhū tiān wèi zuò yōng hù
读诵、为人演说。一切诸天为作拥护。”

ěr shí fó gào shì tí huán yīn yán jiāo shī jiā rú shì
尔时，佛告释提桓因言：“憍尸迦，如是！

rú shì shànnán zǐ shàn nǚ rén dāng dé jué dìng zhū fó pú tí
如是！善男子、善女人当得决定诸佛菩提。”

wén shū shī lì bó fó yán shì zūn rú shì shòu chí shànnán
文殊师利白佛言：“世尊！如是受持，善男

zǐ shàn nǚ rén dé dà lì yì gōng dé wú liàng
子、善女人得大利益，功德无量。”

ěr shí yǐ fó shén lì yī qiè dà dì liù fǎn[59] zhèndòng fó
尔时，以佛神力，一切大地六反[59]震动。佛

shí wēixiào fàng dà guāngmíng biànzhào sān qiān dà qiān shì jiè
时微笑，放大光明，遍照三千大千世界。

wén shū shī lì bó fó yán shì zūn jí shì rú lái yìn bō rě
文殊师利白佛言：“世尊！即是如来印般若

bō luó mì xiàng
波罗蜜相。”

fó yán wén shū shī lì rú shì rú shì shuō bō rě bō
佛言：“文殊师利，如是，如是！说般若波

luó mì yǐ jiē xiàn cǐ ruì wèi yìn bō rě bō luó mì gù shǐ rén shòu chí
罗蜜已皆现此瑞，为印般若波罗蜜故，使人受持，

lìng wú zàn huǐ hé yǐ gù wú xiàng fǎ yìn bù kě zàn huǐ wǒ jīn yǐ
令无赞毁。何以故？无相法印不可赞毁。我今以

shì fǎ yìn lìng zhū tiān mó bù néng dé biàn
是法印，令诸天魔不能得便。”

fó shuō shì yǐ ěr shí zhū dà pú sà jí sì bù zhòng wén shuō
佛说是已，尔时，诸大菩萨及四部众闻说

bō rě bō luó mì jiē dà huān xǐ xìn shòu[60] fèng xíng
般若波罗蜜，皆大欢喜，信受[60]奉行。

文殊师利所说摩诃般若波罗蜜经

[59] 丽藏本：种；永乐北藏本及龙藏本：反
[60] 丽藏本：欢喜；永乐北藏本及龙藏本：皆大欢喜，信受

● 结诵仪

bǔ quēzhēnyán

补阙真言

（三遍）

ná mó hē là dá nuó　duō là yè yē　qié là qié là　jù zhù jù
南無喝啰怛那．哆啰夜耶．佉啰佉啰．俱住俱
zhù　mó là mó là　hǔ là　hōng　hè hè　sū dá ná　hōng　pō
住．摩啰摩啰．虎啰．吽．贺贺．苏怛拏．吽．泼
mò ná　suō pó hē
抹拏．娑婆诃。

bǔ quēyuánmǎnzhēnyán

补阙圆满真言

（三遍）

ōng　hū lú hū lú　shè yì mù qiè　suō hē
唵．呼嚧呼嚧．社曳穆契．莎诃。

pǔ huíxiàngzhēnyán

普回向真言

（三遍）

ōng　suō mó là　suō mó là　mí mónǎng　sà hā là　mó hē zán
唵．娑摩啰．娑摩啰．弥摩曩．萨哈啰．摩诃咱
hā là hòng
哈啰吽。

bá yī qiè yè zhànggēnběn dé shēngjìng tǔ tuó luó ní

拔一切业 障 根本得 生 净土陀罗尼

（三遍）

ná mó ē mí duō pó yè duō tuō qié duō yè duō dì yè tuō
南無阿弥多婆夜。哆他伽跢夜。哆地夜他。

ē mí lì dū pó pí ē mí lì duō xī dān pó pí ē mí lì
阿弥唎。都婆毗。阿弥唎哆。悉耽婆毗。阿弥唎

duō pí jiā lán dì ē mí lì duō pí jiā lán duō qié mí nì
哆。毗迦兰帝。阿弥唎哆。毗迦兰哆。伽弥膩。

qié qié nuó zhǐ duō jiā lì suō pó hē
伽伽那。枳多迦隶。娑婆诃。

（不思议神力传云．若欲受持咒法．嚼杨枝．澡豆．漱口．然香．于佛像前胡跪合掌。日夜六时．各诵三七遍。即灭四重．五逆．十恶。谤方等罪．悉得灭除。现世所求皆得。不为恶鬼神所惑乱。若数满二十万遍．即感得菩提牙生。若至三十万遍．即面见阿弥陀佛。拔一切业障根本得生净土神咒云．若有善男子善女人能诵此咒者．阿弥陀佛常住其顶日夜拥护．无令怨家而得其便．现世常得安隐．临命终时．任运往生。）

zàn fó jì

赞佛偈

（一遍）

ē mí tuó fó shēn jīn sè　　xiànghǎoguāngmíng wú děng lún

阿弥陀佛身金色　　相好光明无等伦

bái háo wǎn zhuǎn wǔ xū mí　　gàn mù chéng qīng sì dà hǎi

白毫宛转五须弥　　绀目澄清四大海

guāngzhōnghuà fó wú shù yì　　huà pú sà zhòng yì wú biān

光中化佛无数亿　　化菩萨众亦无边

sì shí bā yuàn dù zhòngshēng　　jiǔ pǐn xián lìng dēng bǐ àn

四十八愿度众生　　九品咸令登彼岸

ná mó xī fāng jí lè shì jiè dà cí dà bēi ē mí tuó fó

南無西方极乐世界大慈大悲阿弥陀佛

（一称）

ná mó ē mí tuó fó

南無阿弥陀佛（千称或数百称）

ē mí tuó fó

阿弥陀佛（千称或数百称）

ná móguān shì yīn pú sà

南無观世音菩萨（三称三拜）

ná mó dà shì zhì pú sà

南無大势至菩萨（三称三拜）

ná móqīng jìng dà hǎi zhòng pú sà

南無清净大海众菩萨（三称三拜）

cí yúnchànzhǔjìng tǔ wén

慈云忏主净土文

（一遍）

yī xīn guī mìng　　jí lè shì jiè　　ē mí tuó fó　　yuàn yǐ jìng
一心皈命．极乐世界．阿弥陀佛。愿以净

guāngzhào wǒ　cí shì shè wǒ　wǒ jīn zhèngniàn　chēng rú lái míng　wèi
光照我．慈誓摄我。我今正念．称如来名．为

pú tí dào　qiú shēngjìng tǔ　fó xī běn shì　ruò yǒuzhòngshēng　yù
菩提道．求生净土。佛昔本誓．若有众生．欲

shēng wǒ guó　zhì xīn xìn yào　nǎi zhì shí niàn　ruò bù shēngzhě　bù
生我国．至心信乐．乃至十念．若不生者．不

qǔ zhèng jué　yǐ cǐ niàn fó yīn yuán　dé rù rú lái dà shì hǎi
取正觉。以此念佛因缘．得入如来大誓海

zhōng　chéng fó cí lì　zhòng zuì xiāomiè　shàngēnzēngzhǎng　ruò
中．承佛慈力．众罪消灭．善根增长。若

lín mìngzhōng　zì zhī shí zhì　shēn wú bìng kǔ　xīn bù tān liàn　yì
临命终．自知时至．身无病苦．心不贪恋．意

bù diāndǎo　rú rù chándìng　fó jí shèngzhòng　shǒu zhí jīn tái　lái
不颠倒．如入禅定。佛及圣众．手执金台．来

yíng jiē wǒ　yú yī niànqǐng　shēng jí lè guó　huā kāi jiàn fó　jí
迎接我。于一念顷．生极乐国。华开见佛．即

wén fó shèng　dùn kāi fó huì　guǎng dù zhòngshēng　mǎn pú tí yuàn
闻佛乘．顿开佛慧。广渡众生．满菩提愿。

shí fāngsān shì　yī qiè fó　yī qiè pú sà mó hē sà　mó hē bō
十方三世一切佛．一切菩萨摩诃萨．摩诃般

rě bō luó mì
若波罗蜜。

huíxiàng jì
回向偈

（一遍）

yuàn yǐ cǐ gōng dé　　zhuāngyán fó jìng tǔ
愿以此功德　庄严佛净土
shàngbào sì chóng ēn　　xià jì sān tú kǔ
上报四重恩　下济三途苦
ruò yǒu jiàn wén zhě　　xī fā pú tí xīn
若有见闻者　悉发菩提心
jìn cǐ yī bào shēn　　tóngshēng jí lè guó
尽此一报身　同生极乐国

sān guī yī
三皈依

（一遍）

zì guī yī fó　dāngyuànzhòngshēng　tǐ jiě dà dào　fā wú
自皈依佛．当愿众生．体解大道．发无
shàng xīn　zì guī yī fǎ　dāngyuànzhòngshēng　shēn rù jīngzàng　zhì
上心。自皈依法．当愿众生．深入经藏．智
huì rú hǎi　zì guī yī sēng　dāng yuàn zhòng shēng　tǒng lǐ dà
慧如海。自皈依僧．当愿众生．统理大
zhòng　yī qiè wú ài　hé nánshèngzhòng
众．一切无碍。和南圣众。

（发愿文．回向偈．当对佛跪念。念毕．起身三礼而退。）

此咒置经书中可灭误跨之罪

仁・慧・草・堂